Stationsstraat 2-4, Diksmuide

Een Archeologienota

Auteur:
J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)

Autorisatie:
J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

Colofon

VEC Nota 192

Stationsstraat 2-4

Vlaams Erfgoed Centrum bvba
Auteurs: J. Van Bavel & J.A.G. Van Rooij

In opdracht van: Vertrouwelijk

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, juli '17
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels, Brugge
Tel + 32 (0)16 39 47 96
info@vlaamserfgoedcentrum.be
www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1		Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	5
	1.1	Beschrijvend gedeelte	5
		1.1.1 Administratieve gegevens	6
		1.1.2 Archeologische voorkennis	9
		1.1.3 Huidig gebruik	9
		1.1.4 Beschrijving van de geplande werken	12
		1.1.5 Juridisch kader	22
		1.1.6 Doelstelling en vraagstelling	23
	1.2	Assessmentrapport	25
		1.2.1 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden	25
		1.2.2 Beschrijving van bekende archeologische waarden	32
		1.2.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden	34
		1.2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	49
		1.2.5 Samenvatting	52
Literatuur			54
Geraadpleegde websites			54
Lijst van afbeeldingen en tabellen			54

Bijlage 1 Plannenlijst
Bijlage 2 Fotolijst

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

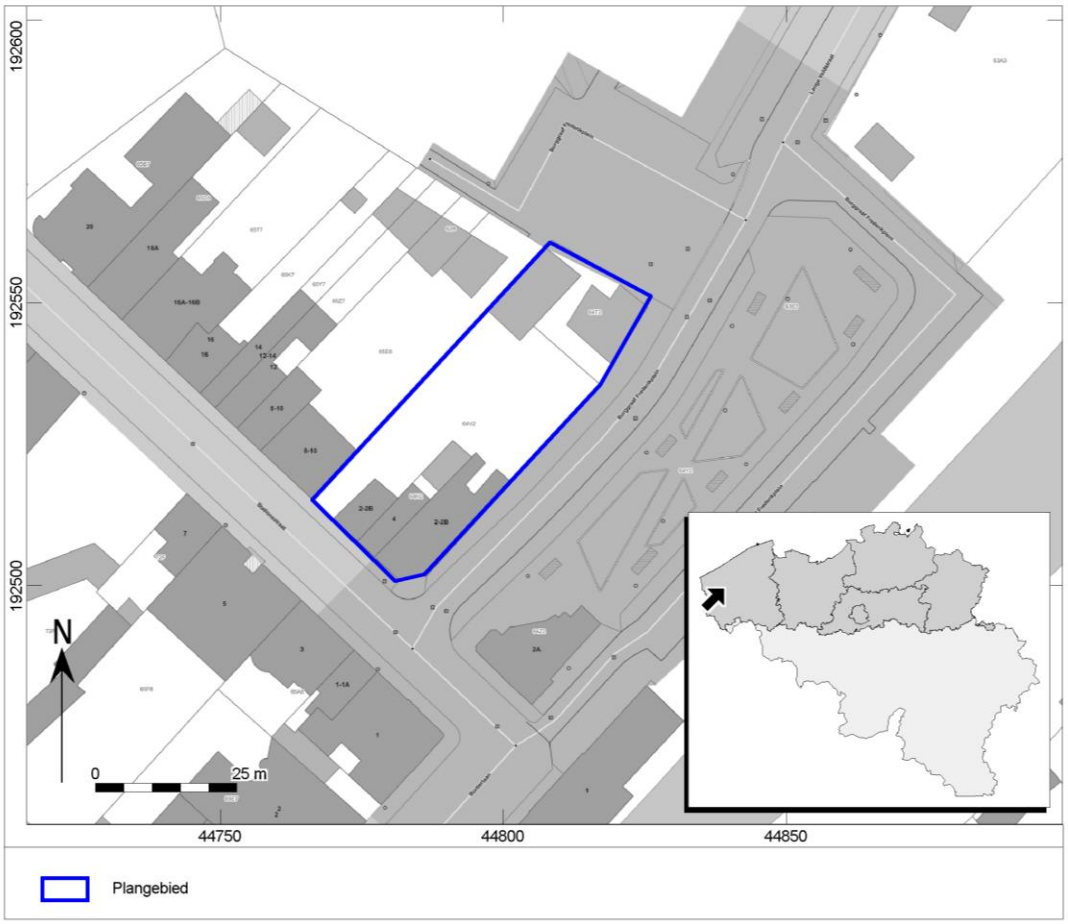
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19e E - heden
Nieuwe tijd:		16e E - 18e E na Chr.
Middeleeuwen:		5e E - 15e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13e E - 15e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10e E - 12e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8e E - 9e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6e E - 8e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5e E - 6e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

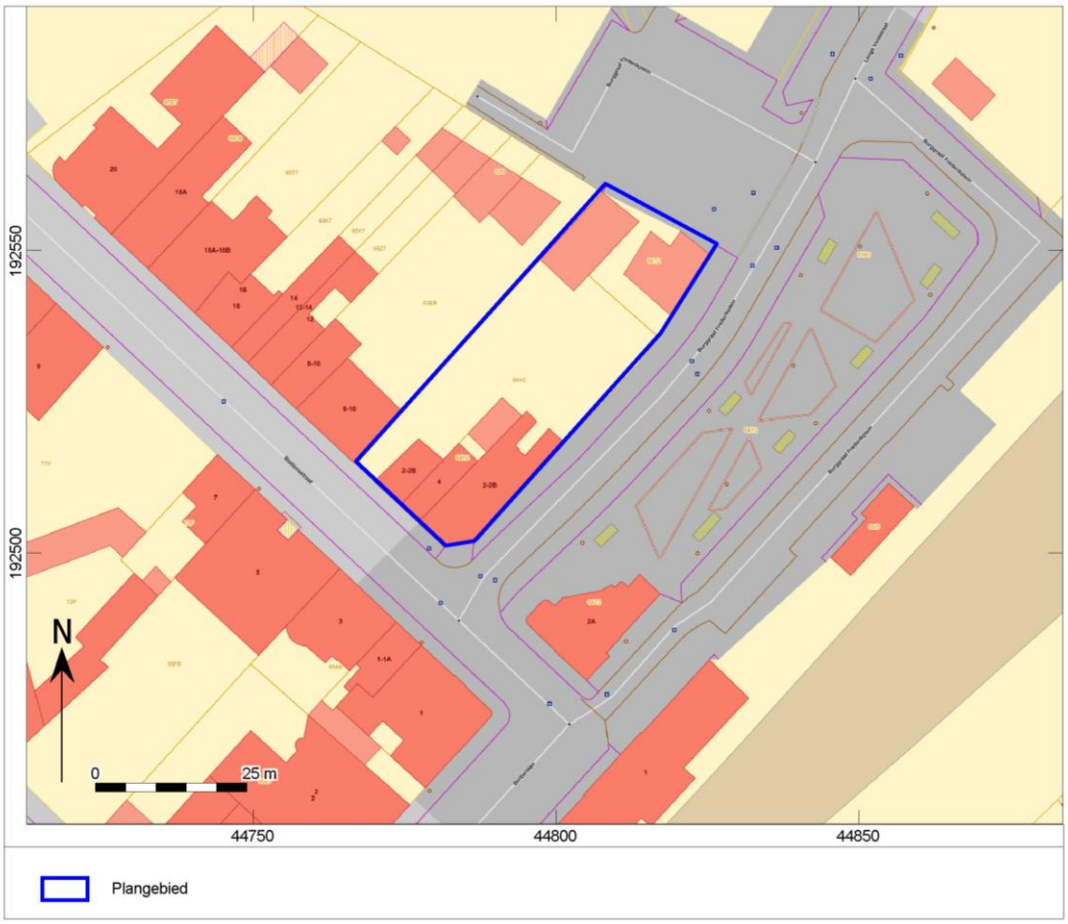
1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in mei 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Stationsstraat 2-4, Diksmuide (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van assistentiewoningen met gemeenschappelijke functies en ondergrondse parking.



Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.



Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

1.1.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Bouw van assistentiewoningen met gemeenschappelijke functies en ondergrondse parking
Locatie:	Stationsstraat 2-4
Plaats:	Diksmuide
Gemeente:	Diksmuide
Provincie:	West-Vlaanderen
Kadastrale gegevens:	Diksmuide, 1ste afdeling, sectie A: perceelnummer 64H2, 64V2 en 64T2
Diepte bodemverstoring	Tussen circa 3,70 en 4,20 m –mv (Tussen 9,4 en 10,4 m +TAW)
Oppervlakte plangebied	1499 m^2 / 0,15 ha
Coördinaten (*bounding box; Lambertcoördinaten (EPSG:31370)*	N: 44.807,7 / 192.560,8 NO: 44.826,5 / 192.550,9

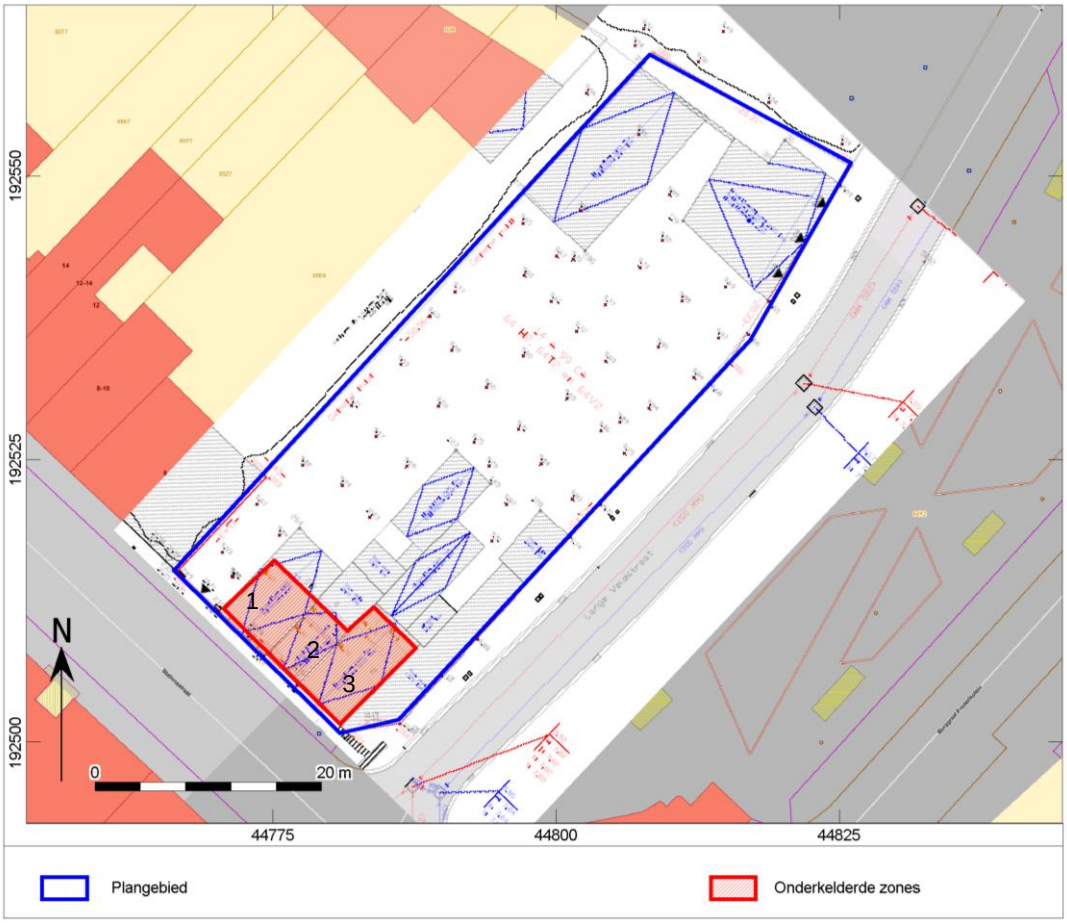
	Z: 44.784/ 192.501,4
	ZW: 44.767,2 / 192.514,9
Projectcode	2017E288
VEC-projectcode:	4190547 (bureauonderzoek)
Auteur:	J.A.G. Van Rooij (erkende archeoloog, erkenningsnummer OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)
	J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)
Autorisatie:[1]	J.A.G. Van Rooij (erkende archeoloog, erkenningsnummer OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)
Begindatum onderzoek:	22/05/2017
Einddatum onderzoek:	31/05/2017
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum
	Ten Briele 14 bus 15
	8200 Sint-Michiels, Brugge
Relevante thesaurustermen:	Bureauonderzoek

In het plangebied zijn enkele bebouwingen (een tweetal woningen waarvan één met café, garages, schuren) aanwezig. In totaal beslaan zij een oppervlakte van circa 584 m^2. Hierbij zijn de gebouwen in het zuidelijke gedeelte onderkelderd (zie hiervoor afb. 4). Gebouw 1 heeft een onderkeldering van 2 m –mv, gebouw 2 heeft een onderkeldering van 1,90 m –mv, en- gebouw 3 heeft een onderkeldering van 1,70 m –mv. De gebouwen die niet onderkelderd zijn, kunnen een minimale diepte aannemen tussen 50 cm en 1 m –mv. Verder is de zone tussen de bebouwing verhard. Er kan aangenomen worden dat dit een aanlegdiepte heeft van circa 50 cm –mv. Ook zijn in het plangebied nutsvoorzieningen aangelegd aan de huidige Stationsstraat en de Lange Veldstraat. Deze hebben een diepte tot circa 2,5 m –mv. Het gehele plangebied wordt tot slot omgeven door een stenen muur. Dit zal de bodem ook verstoord hebben. Tot hoe diep, is echter onbekend. Ter verduidelijking afb. 3 en 4.

[1] J.A.G. Van Rooij is een werknemer bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.



Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.



Afb. 4. Locatie van de onderkelderde zones.

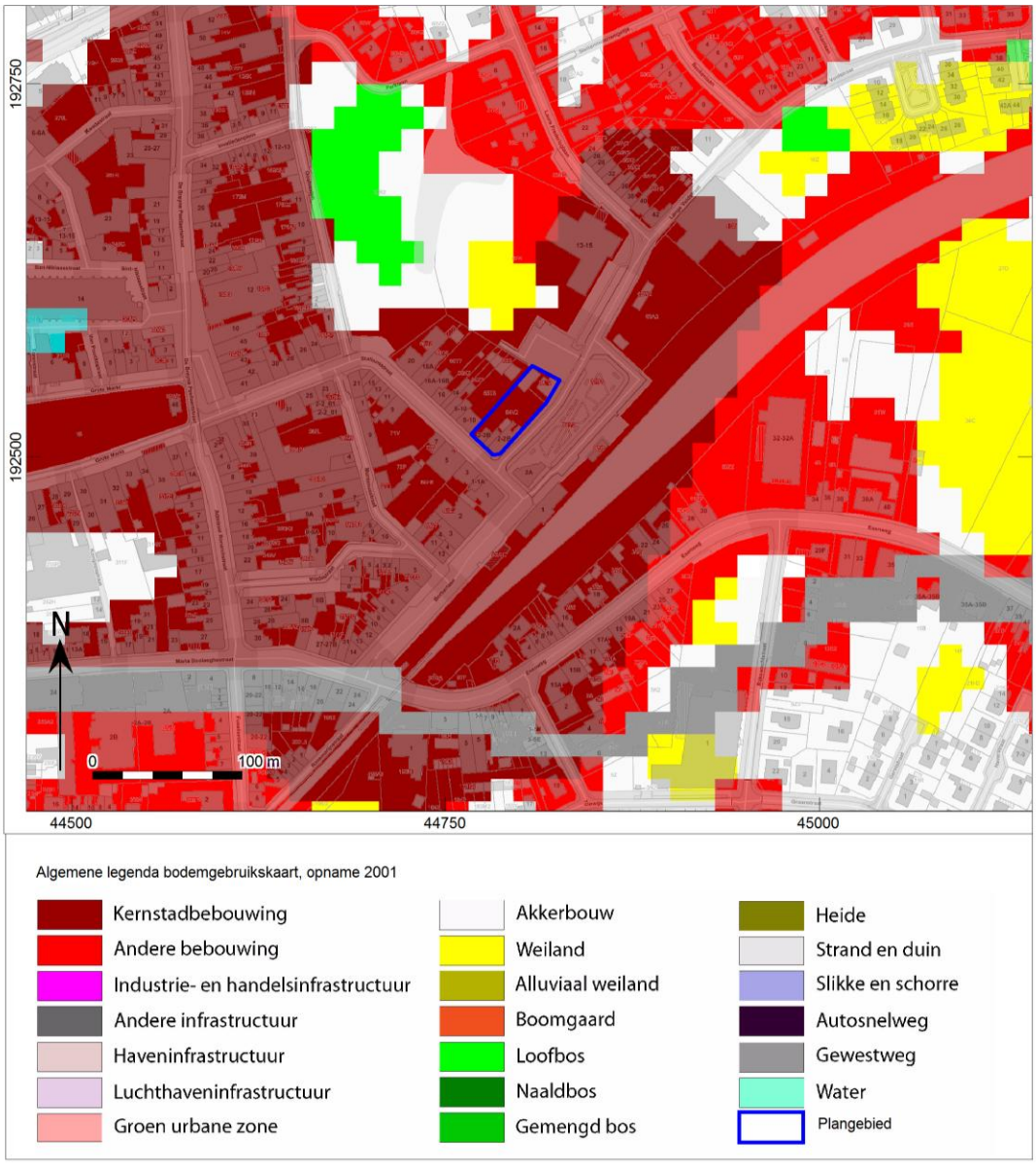
1.1.2 Archeologische voorkennis

Er heeft nog geen archeologisch (voor-)onderzoek plaatsgevonden in het plangebied.

1.1.3 Huidig gebruik

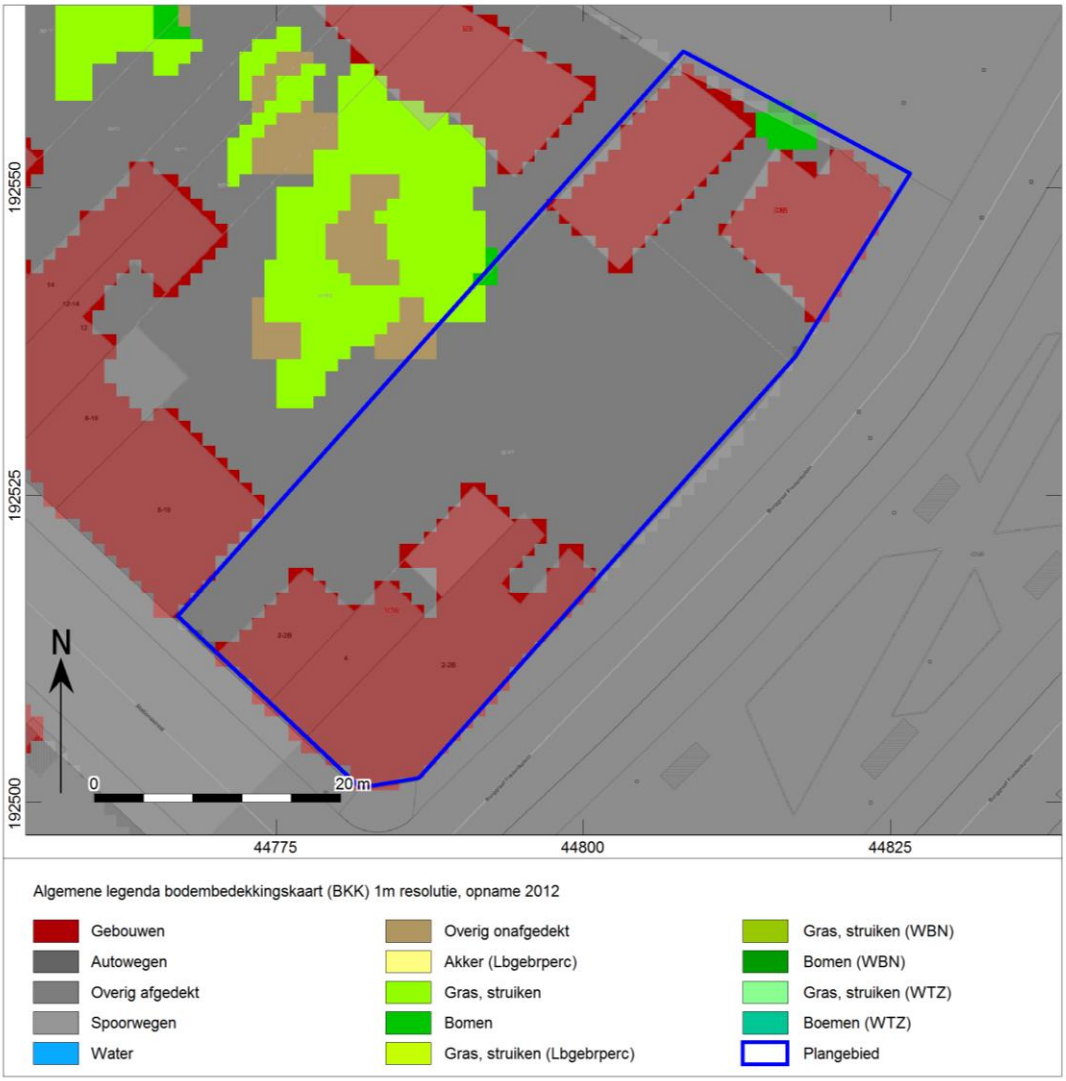
Het plangebied is gelegen tussen de Stationsstraat en de Lange Veldstraat. Het plangebied is in het noordelijke en zuidelijke gedeelte bebouwd. Het betreft enkele woningen met garage en café in het zuidelijke gedeelte, en- een schuur en garages in het noordelijke gedeelte van het plangebied. Tussen de bebouwingen bevindt zich een verharde zone. Daarnaast is het gebied afgesloten met een stenen ommuring waar zich ten oosten en ten zuiden twee poorten bevinden. Ook zijn er in het plangebied nutsvoorzieningen aangelegd. Deze zijn tot een diepte van circa 2,5 m –mv aangelegd aan de huidige Stationsstraat en de Lange Veldstraat. Zie afb. 5 tot en met 7 ter verduidelijking.

Het bodemgebruiksbestand dat aan de basis ligt van de bodemgebruikskaart (2001) geeft weer dat het plangebied in gebruik is als kernstadbebouwing. (Afb. 5)



Afb. 5. Locatie van het plangebied op de bodemgebruikskaart.

Het bodembedekkingsbestand dat aan de basis ligt van de bodembedekkingskaart (2012) toont aan dat het plangebied bedekt is met gebouwen en overige afdekkingen. (Afb. 6)



Afb. 6. Locatie van het plangebied op de bodembedekkingskaart.

Op de luchtfoto van 2013-2015 is te zien dat het plangebied bebouwd en verhard is. (Afb. 7).



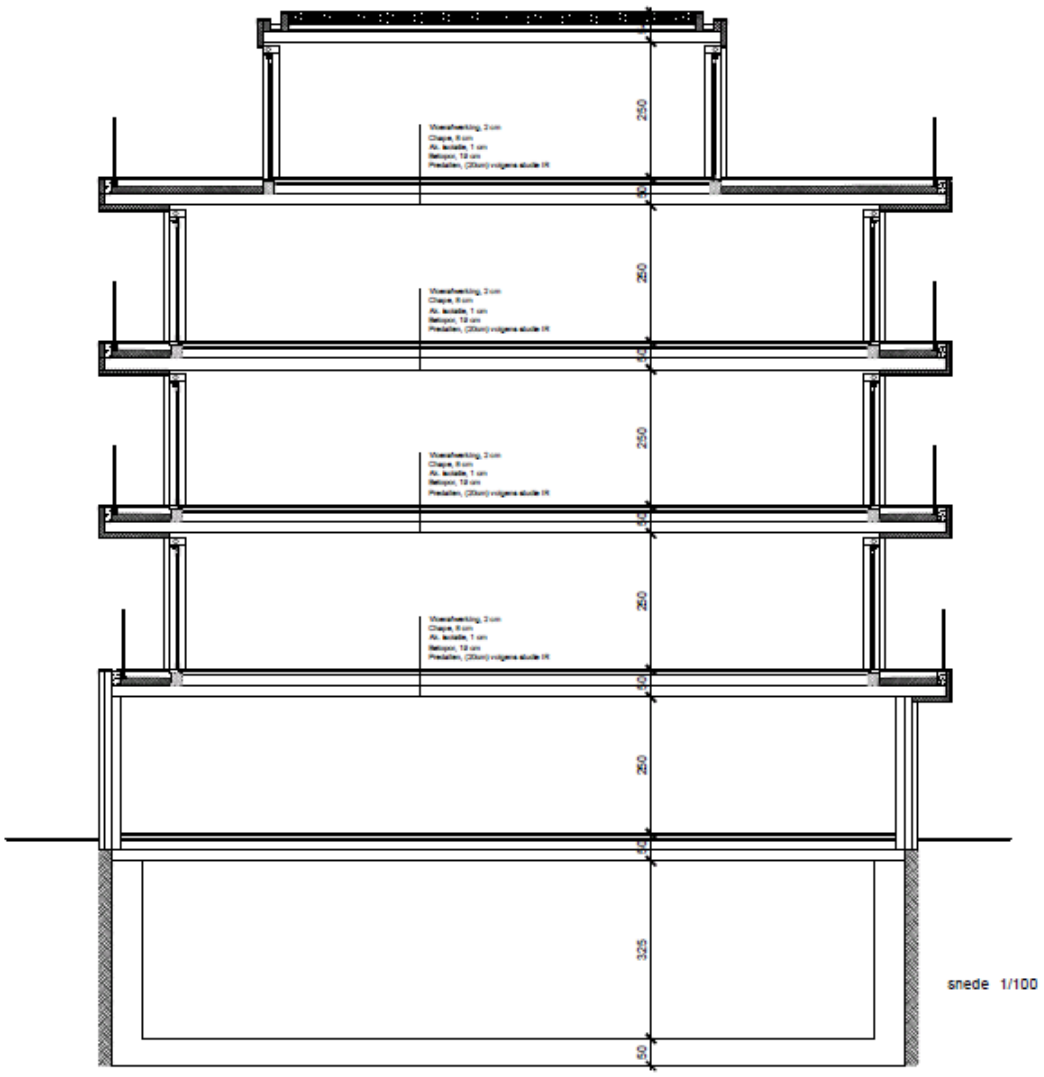
Afb. 7. Locatie van het plangebied op de luchtfoto 2013-2015.

Tot slot heeft er nog geen milieuhygiënisch onderzoek plaatsgevonden.

1.1.4 Beschrijving van de geplande werken

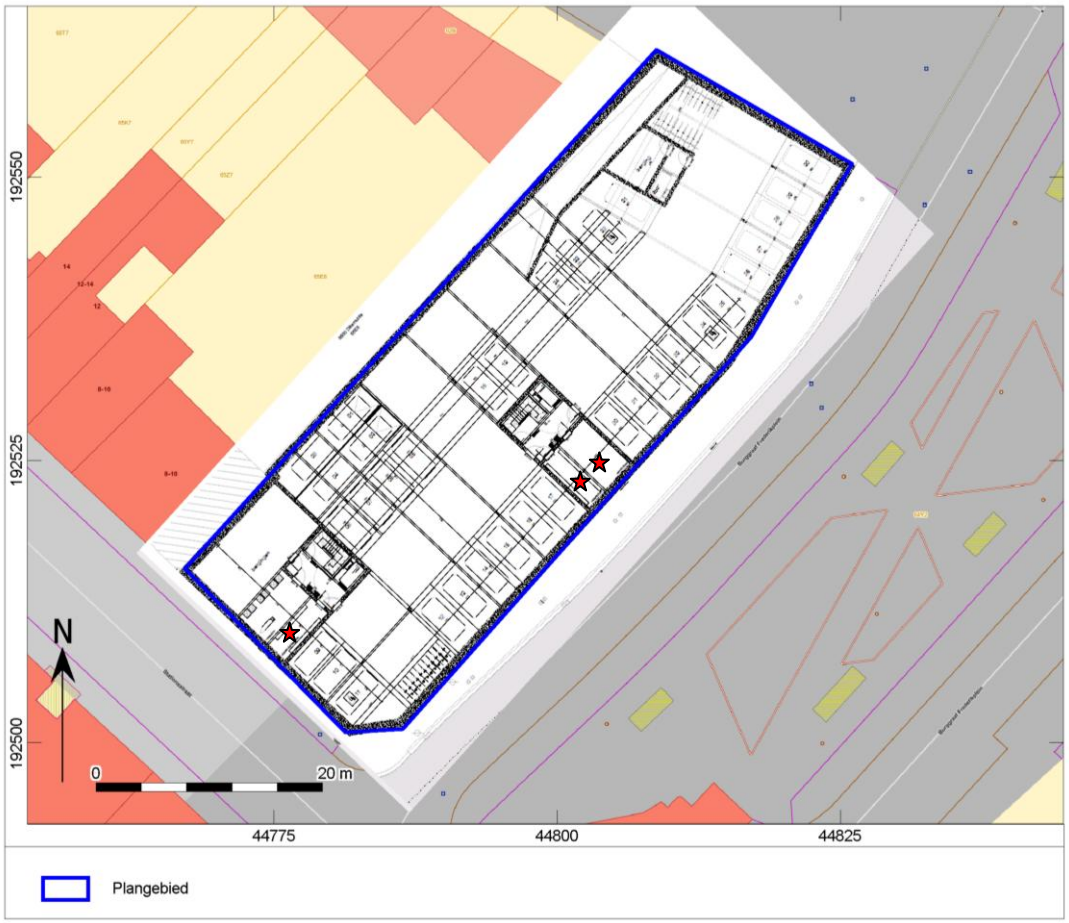
Het plangebied zal onderhevig zijn aan de bouw van 66 assistentiewoningen met gemeenschappelijke functies en ondergrondse parking.

Het gehele plangebied zal onderkelderd worden. De diepteverstoring zal tussen circa 3,70 m en 4,20 m –mv bedragen. De reden voor de wisselende bodemverstoring is dat het plangebied op een neerwaartse helling kent. Onbekend is welke maat men waar zal aanhouden. Bovenop de ondergrondse garage zullen vijf verdiepingen worden gebouwd. Deze zullen telkens een hoogte hebben van circa 3 m. (afb. 8)

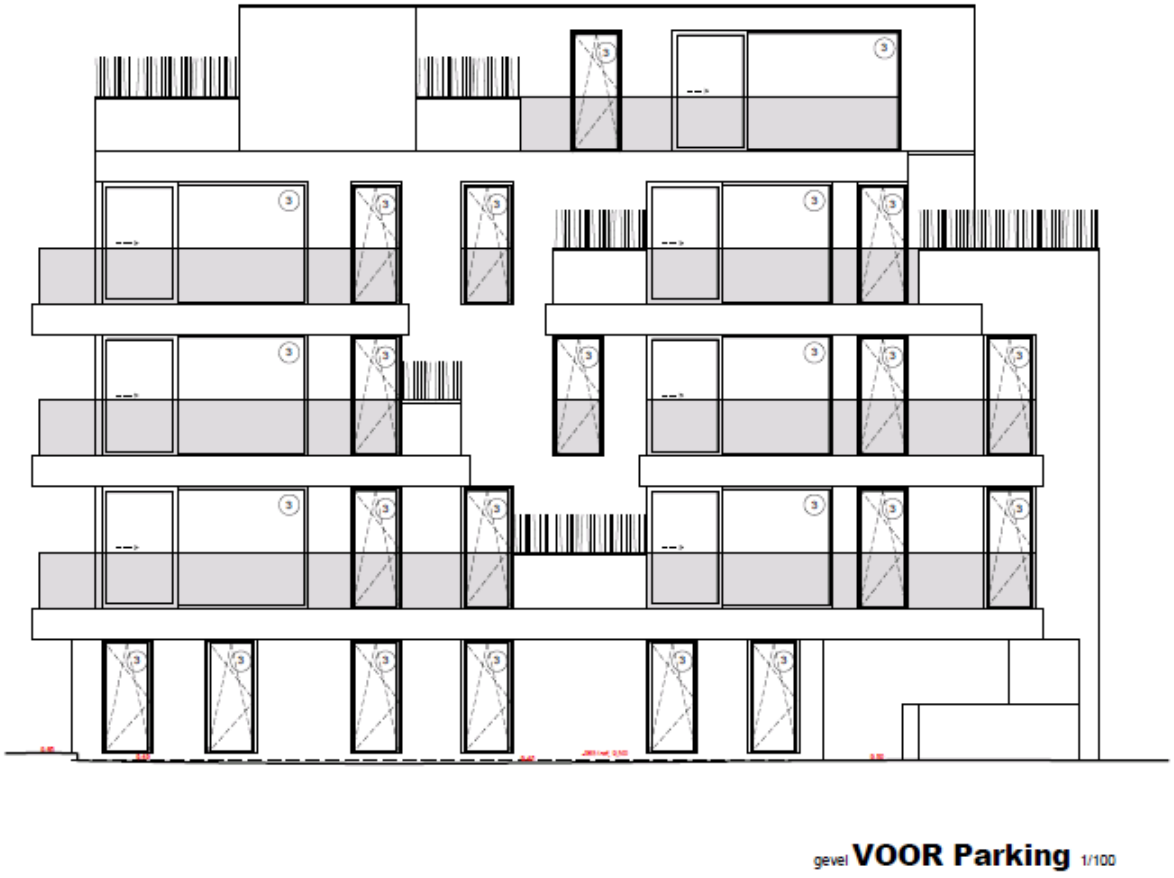


Afb. 8. Dwarsdoorsnede nieuwbouw.

Afb. 9 geeft de plattegrond weer van de ondergrondse parkeergarage. Deze zal bestaan uit parkingplaatsen voor auto's, een fietsenstalling, bergingen, een wasplaats, een lift, een trap en zones waar de nutsvoorzieningen binnenkomen (rode sterren op afb. 9). Hierbij zullen zij zich rondom het ganse plangebied situeren (stippellijn op afb. 11). De exacte diepte is hiervan niet geweten. De locatie van de huidige riolering is slechts schematisch en dient in een verder stadium nog opgezocht te worden door de ruwbouwaannemer. De riolering zal worden aangesloten op de bestaande riolering die loopt in de Stationsstraat en de Lange Veldsstraat. Het elektriciteitsnet zal zich bovengronds bevinden. Verder zal de inrit van de parkeergarage zich bevinden ten noordoosten van het plangebied (afb. 10).

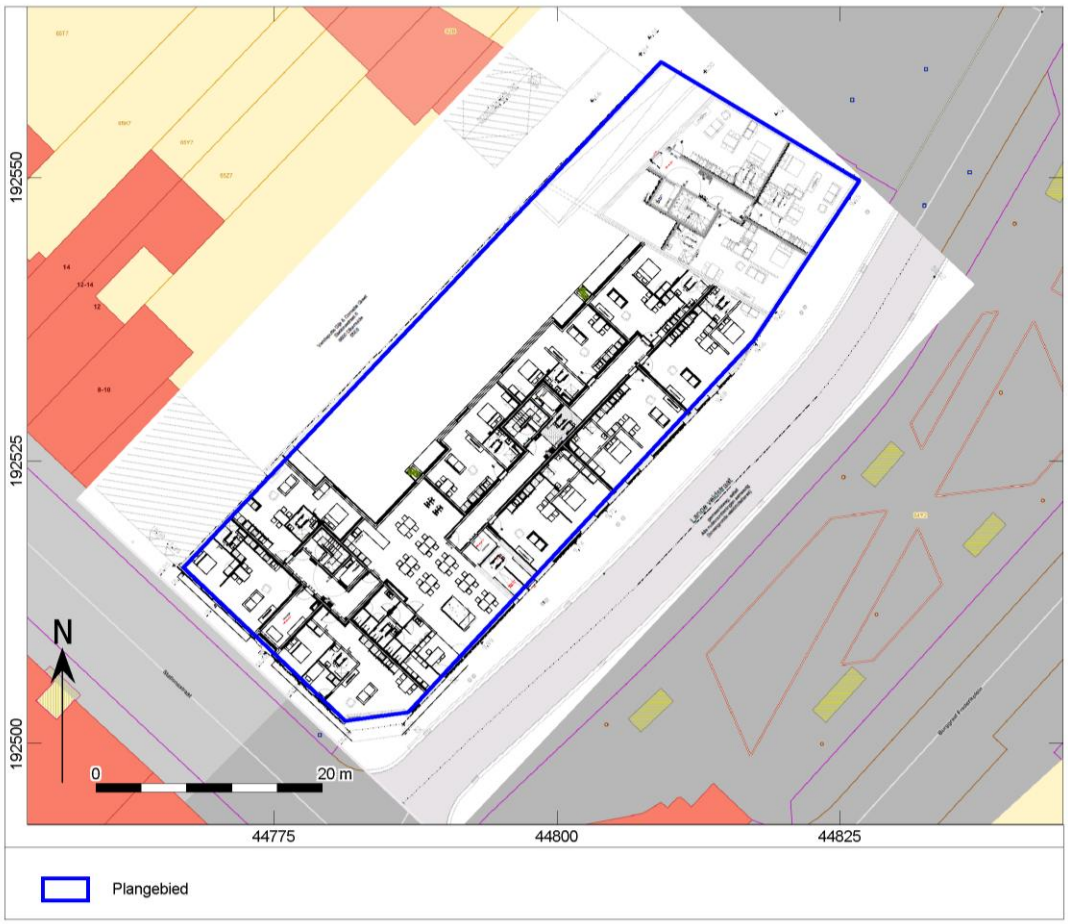


Afb. 9. Ondergrondse parkeergarage.

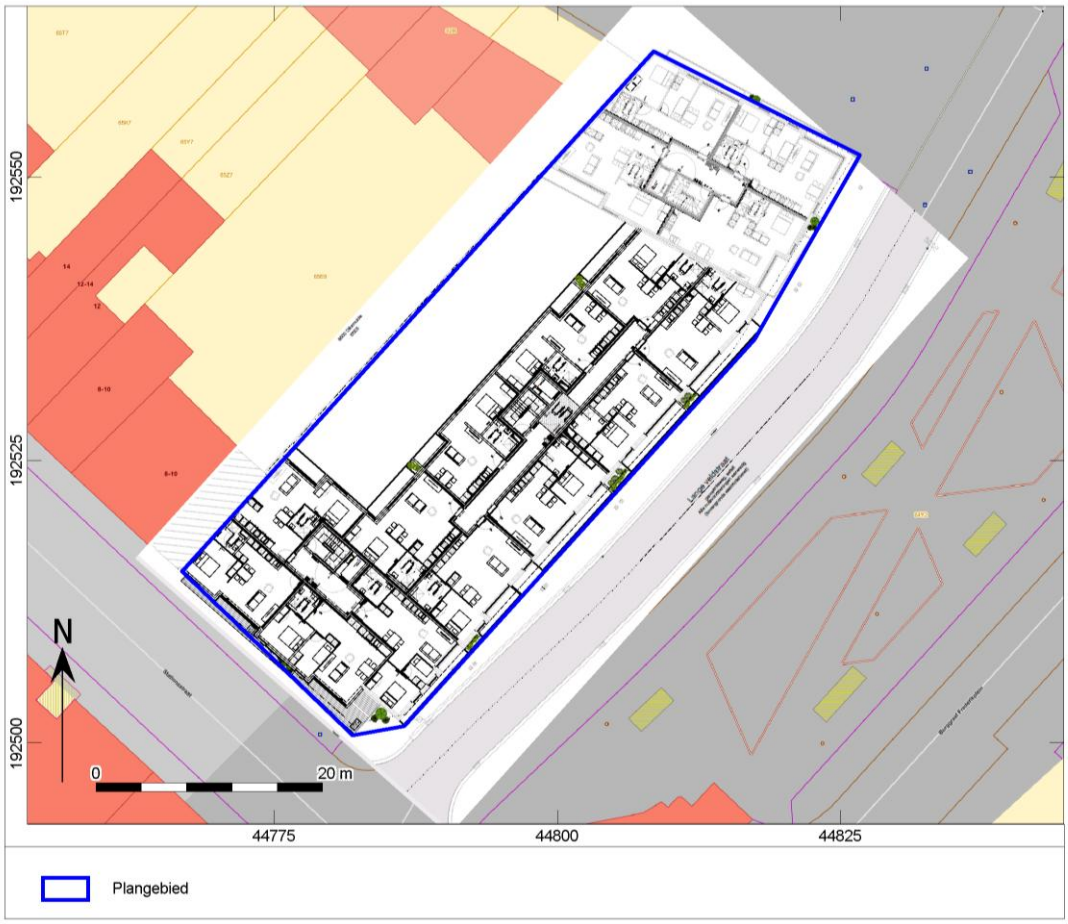


Afb. 10. Vooraanzicht van de gevel daar waar de inrit van de ondergrondse parkeergarage zich situeert.

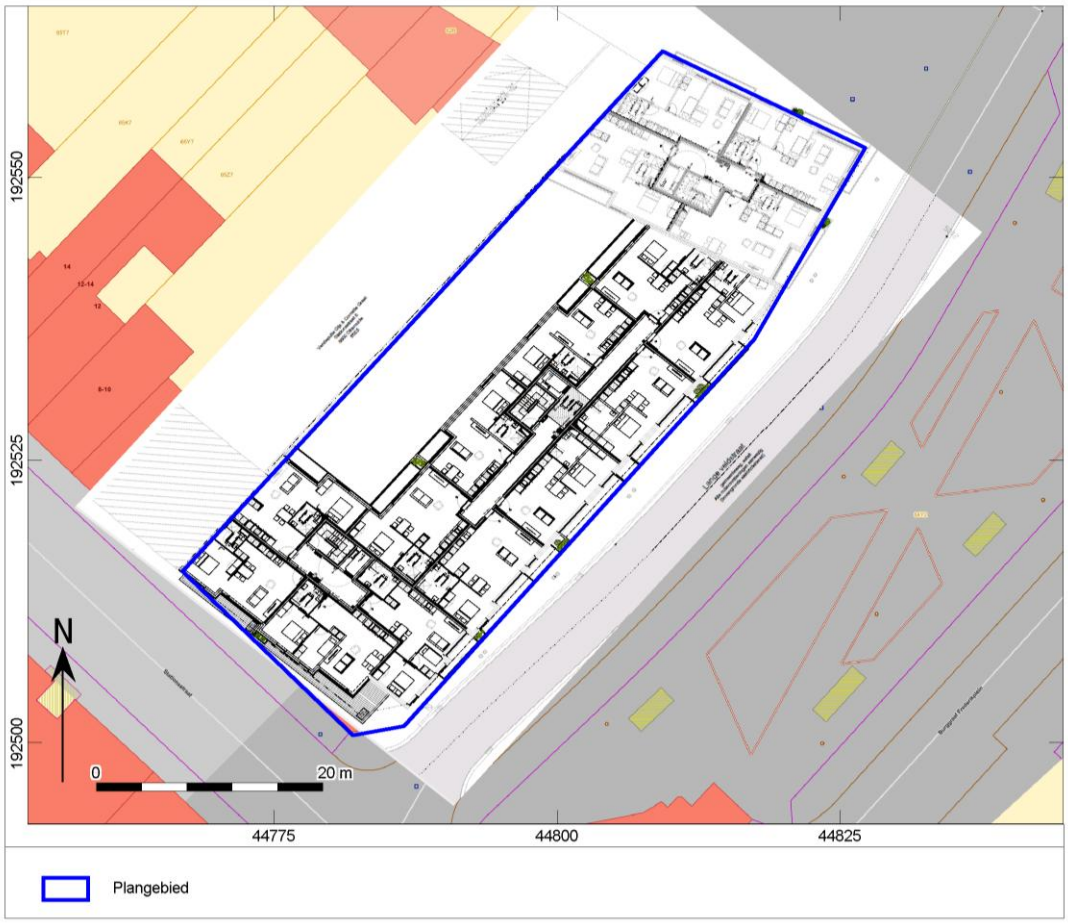
Afb. 11 tot en met 15 geven de plattegronden weer van de verschillende verdiepingen bovenop de ondergrondse parking. Deze verdiepingen zullen bestaan uit appartementen, rustpunten, een gemeenschappelijke eetruimte, bergingen, trappen en liften. De meeste appartementen zullen een terras hebben (afb. 16 en 17). Daarnaast zullen op bepaalde verdiepingen kleine groenzones worden aangebracht (verdieping 3 en 4, afb. 14 en 15). Tot slot zal de binnenplaats een soort van groendak worden dat gelegen is op de ondergrondse parkeergarage.



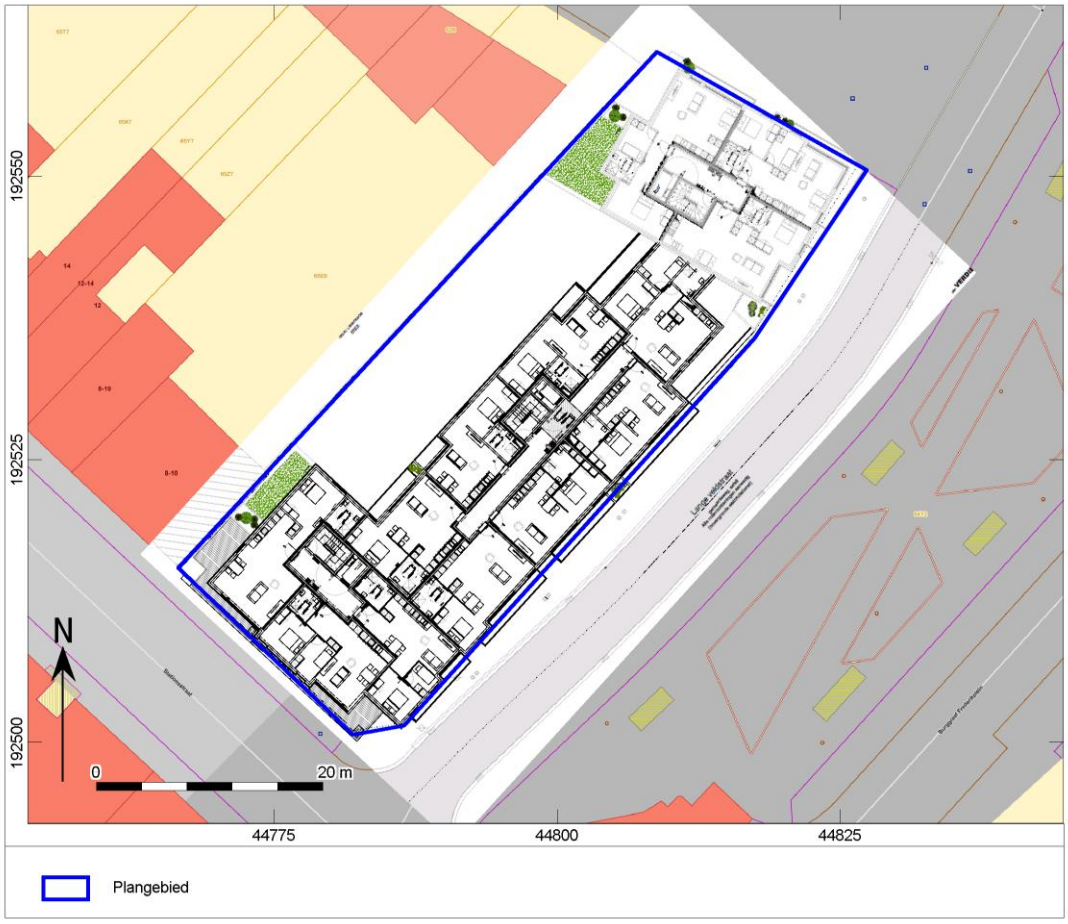
Afb. 11. Plattegrond van de gelijkvloers.



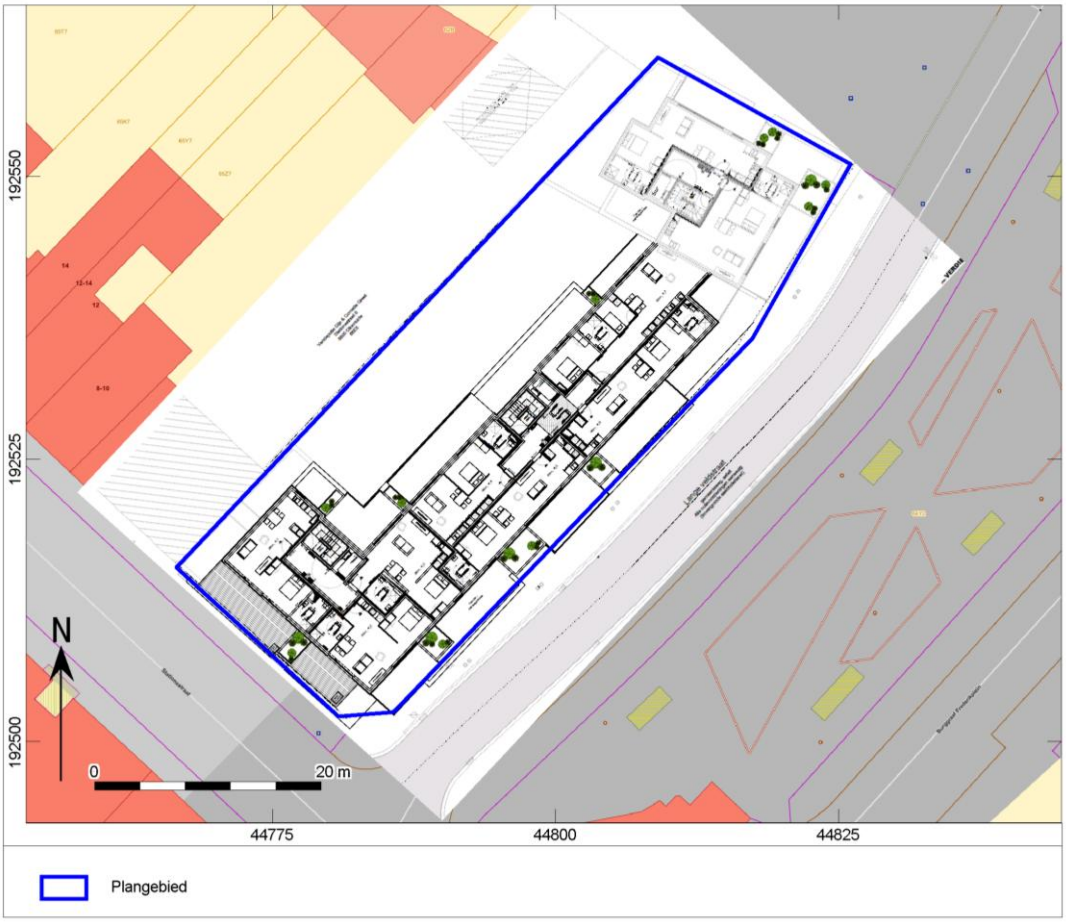
Afb. 12. Plattegrond van de 1ste verdieping.



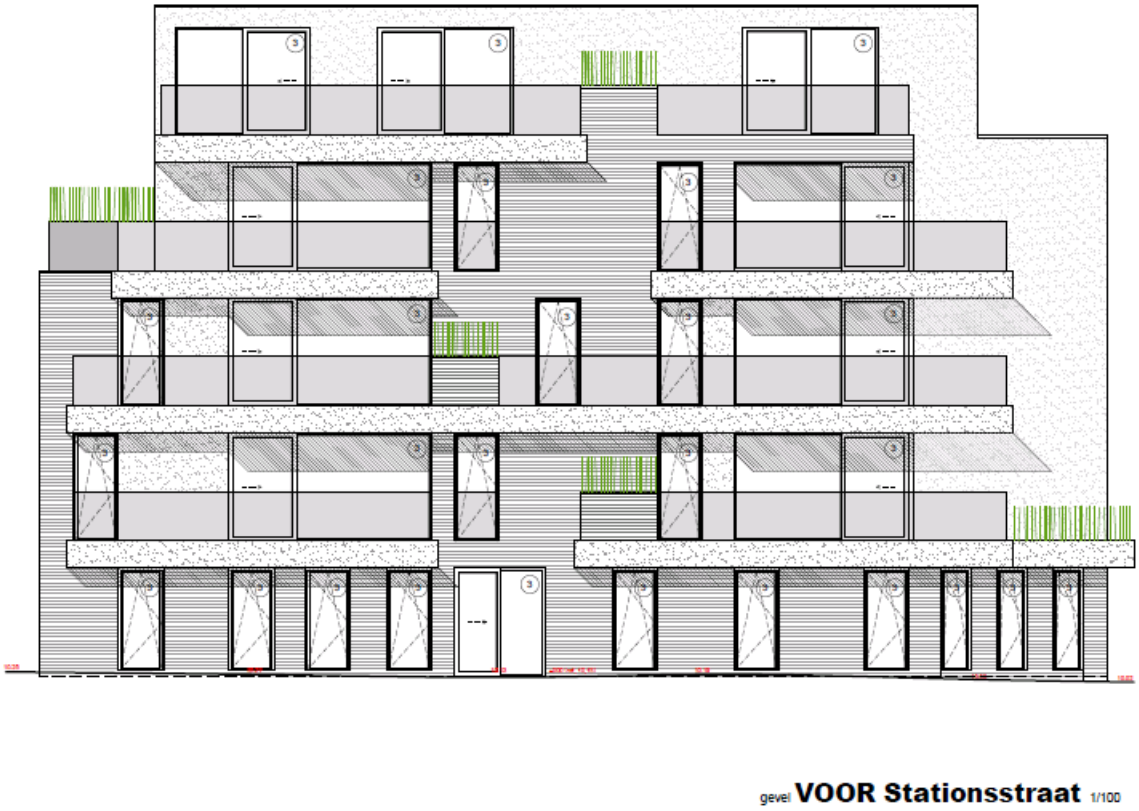
Afb. 13. Plattegrond van de 2de verdieping.



Afb. 14. Plattegrond van de 3de verdieping.



Afb. 15. Plattegrond van de 4de verdieping.



Afb. 16. Vooraanzicht Stationsstraat.



Afb. 17. Vooraanzicht Lange Veldstraat.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland:

Aard ingreep:	Bouw van assistentiewoningen met ondergrondse parkeergarage
Wijze fundering:	Onbekend
Onderkeldering:	Ja
Diepte bodemverstoring:	Van circa 3,70 tot 4,20 m
Oppervlakte bodemverstoring:	1499 m^2
Verwachte wijziging grondwaterstand:	Onbekend
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	Nutsvoorzieningen worden aangelegd in enkele zones van de ondergrondse parking. De riolering zal worden aangesloten op de bestaande riolering die loopt in de Stationsstraat en de Lange Veldsstraat. Het elektriciteitsnet

	zal zich bovengronds bevinden.
Toekomstige ligging verharding:	Binnenplaats zal een soort van groendak worden op kelder.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.1.5 Juridisch kader

Artikel 5.4.1. (01/06/2016- 22/02/2017)

Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem toegevoegd in volgende situaties:
1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;
2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m^2 of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m^2 of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m^2 of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m^2 of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning wordt van die verplichting vrijgesteld:
1° indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;
2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden;
3° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m^2 beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

Voor de toepassing van het derde lid, 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de stedenbouwkundige vergunning betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Op basis van de ligging van het plangebied geheel in een vastgestelde archeologische zone, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota bij bodemingrepen groter dan of gelijk aan 1000 m^2, waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk aan 300 m^2. Aangezien de geplande bodemingrepen in het te ontwikkelen gebied waarbij het ligt in woongebied in totaal een oppervlakte van 1499 m^2 beslaan, en daarmee de maximale onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een archeologienota te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld.[2] Indien dit het geval is wordt deze

[2] https://geo.onroerenderfgoed.be

archeologienota bekrachtigd en toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. In het kader van dit proces heeft het in deze archeologienota beschreven onderzoek plaatsgevonden.

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 2.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.[3]

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

1.1.6 Doelstelling en vraagstelling

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek vormt binnen de archeologienota de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van het bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Daarbij worden onder andere de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), relevante historische kaarten en informatiebronnen omtrent de ondergrond gebruikt.

De beschrijving van de historische, archeologische en aardwetenschappelijke informatie is gebaseerd op het volgende bronmateriaal:

Aardkundige gegevens:

- Tertiaire kaart
- Quartairgeologische kaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart
- Bodemkaart 1:50.000
- Bodemgebruikskaart
- Bodembedekkingskaart
- Erosiekaart
- Hoogteverloopkaarten
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
- Profielbeschrijvingen opgesteld bij opmaak van de bodemkaart

Archeologische gegevens:

- Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Historische gegevens:

- Kadasterplan

[3] Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016

- Fricx kaarten uit 1712 (Niet geraadpleegd)
- Ferraris kaarten uit 1771-1778
- Atlas der buurtwegen 1840-1850
- Vandermaelenkaart 1846-1854
- Topografische Militaire Kaart 1850-1864 (Niet geraadpleegd)
- Topografische kaart
- Luchtfoto's 1979-2015
- Orthofoto's
- Archeologische luchtfoto's (Niet geraadpleegd)

Externe partijen:

- Vlaamse Landmaatschappij
- Input Onroerend Erfgoed
- Regio-experts
- Literatuur
- Corine Landcover (Niet geraadpleegd)
- Gemeente
- Amateurarcheologen en heemkundekringen (Niet geraadpleegd)
- Nutsmaatschappijen (Niet geraadpleegd)
- Iconografische bronnen
- Toponymie
- Huidige gebruikers

De Fricx kaart is niet geraadpleegd omdat deze niet nuttig was voor het onderzoek. De Topografische Militaire kaart van 1850-1864 en de archeologische luchtfoto's zijn niet geraadpleegd omdat deze niet voorhanden zijn. Daarnaast is Corine Landcover niet geraadpleegd, omdat er genoeg informatie over het bodemgebruik, erosie, hoogteverloop, enz. voorhanden was. Amateurarcheologen en heemkundekringen zijn ook niet geraadpleegd omdat er reeds voldoende informatie gehaald is uit de historische bronnen. Tot slot zijn de nutsmaatschappijen ook niet geraadpleegd, omwille van voldoende informatie van de opdrachtgever.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

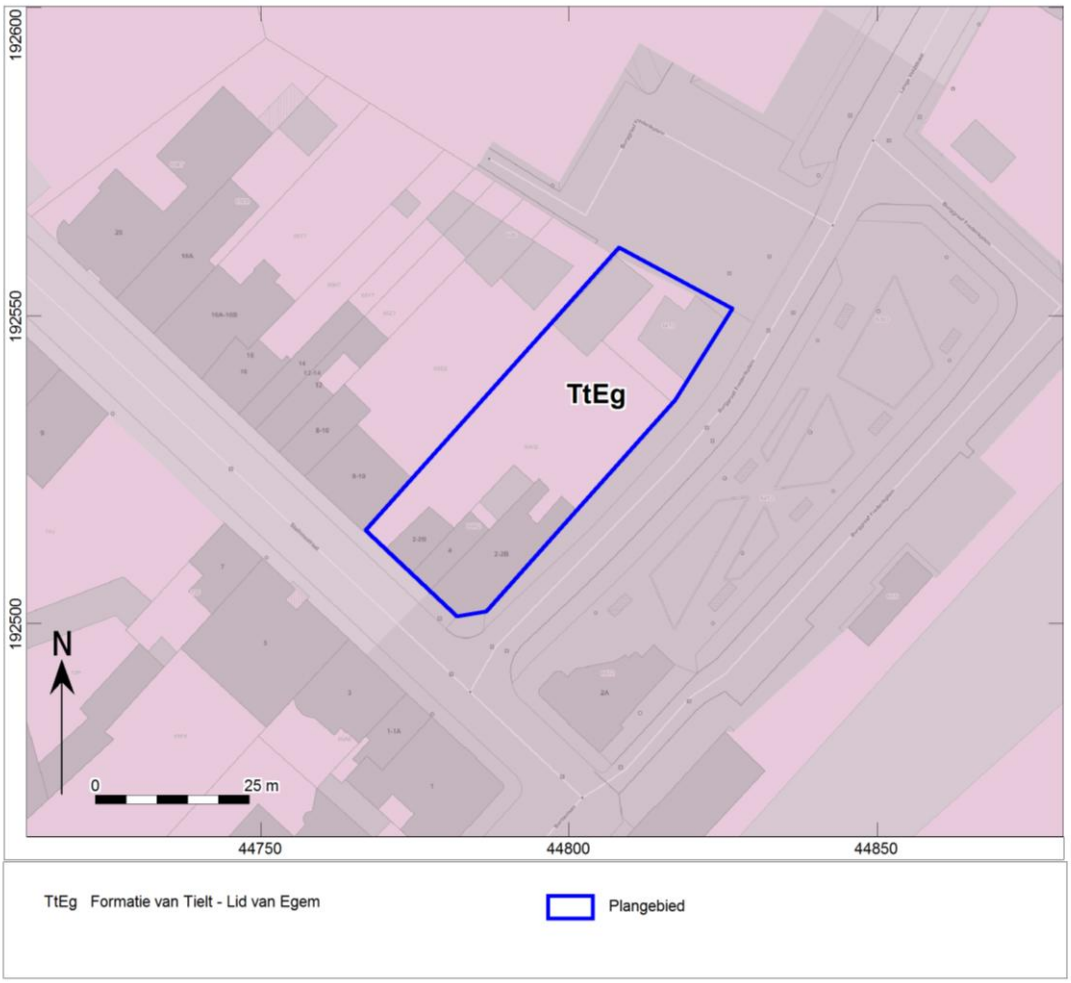
Het onderzoeksgebied kenmerkt zich aardwetenschappelijk als volgt:

Bron	Informatie
Tertiaire kaart[4]	Formatie van Tielt: - Lid van Egem: grijsgroen zeer fijn zand, kleilagen, zandsteenbanken, glauconiet- en glimmerhoudend.
Quartairgeologische kaart 1:50.000 (afb. 19)[5]	Profieltype 1:Geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie - ELPw: Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen, zand tot zandleem in het noordelijke gedeelte van Vlaanderen. En/of - HQ: Hellingsafzettingen van het Quartair.
Geomorfologie[6]	Zandleemstreek, overgangsgebied tussen Polderstreek en Zandstreek
Bodemkaart 1:50.000 [7]	In het plangebied zijn volgende bodems gekarteerd: - OB (Bebouwde zone) - OT (Sterk vergraven gronden).
Reeds verrichte boringen[8]	In het plangebied zijn er nog geen boringen uitgevoerd geweest, wel in de nabije omgeving in een OB-bodem: - Boring 1 (kb20d51e-B126, Stationsstraat 12, circa 50 m): 0-60 cm –mv: Quartaire afzetting 60 cm –mv – 3,80 m –mv: Lid van Egem (Formatie van Tielt) - Boring 2 (kb20d51e-B145, Esenweg 32, circa 100 m): 0-2,50 m –mv: Lid van Egem (Formatie van Tielt) - Boring 3 (kb20d51e-B137, Grote Markt 6, circa 220 m): 0-9,50 m –mv: Quartaire afzetting 9,50-132,00 m -mv: Formatie van Tielt tot Formatie van Kortrijk.
Hoogtekaart[9]	Tussen 9,4 en 10,4 m +TAW
Bodemerosie[10]	Weinig erosiegevoelig.

Binnen het plangebied is de tertiaire Formatie van Tielt gekarteerd, meer specifiek het lid van Egem. Deze bestaat uit grijsgroen zeer fijn zand, kleilagen, zandsteenbanken, en- is glauconiet- en glimmerhoudend. Deze kan gedateerd worden in Vroeg-Eoceen (rond 50 miljoen jaar geleden).

[4] http://www.geopunt.be/Tertiaire kaart.
[5] http://www.geopunt.be/Quartairgeologische kaart.
[6] Bogemans, F. en Baeteman, C. 2006.
[7] http://www.geopunt.be/Bodemkaart.
[8] http://www.geopunt.be/Boringenkaart.

[9] http://www.geopunt.be/Hoogtekaart.
[10] http://www.geopunt.be/Bodemerosiekaart.



Afb. 18. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.

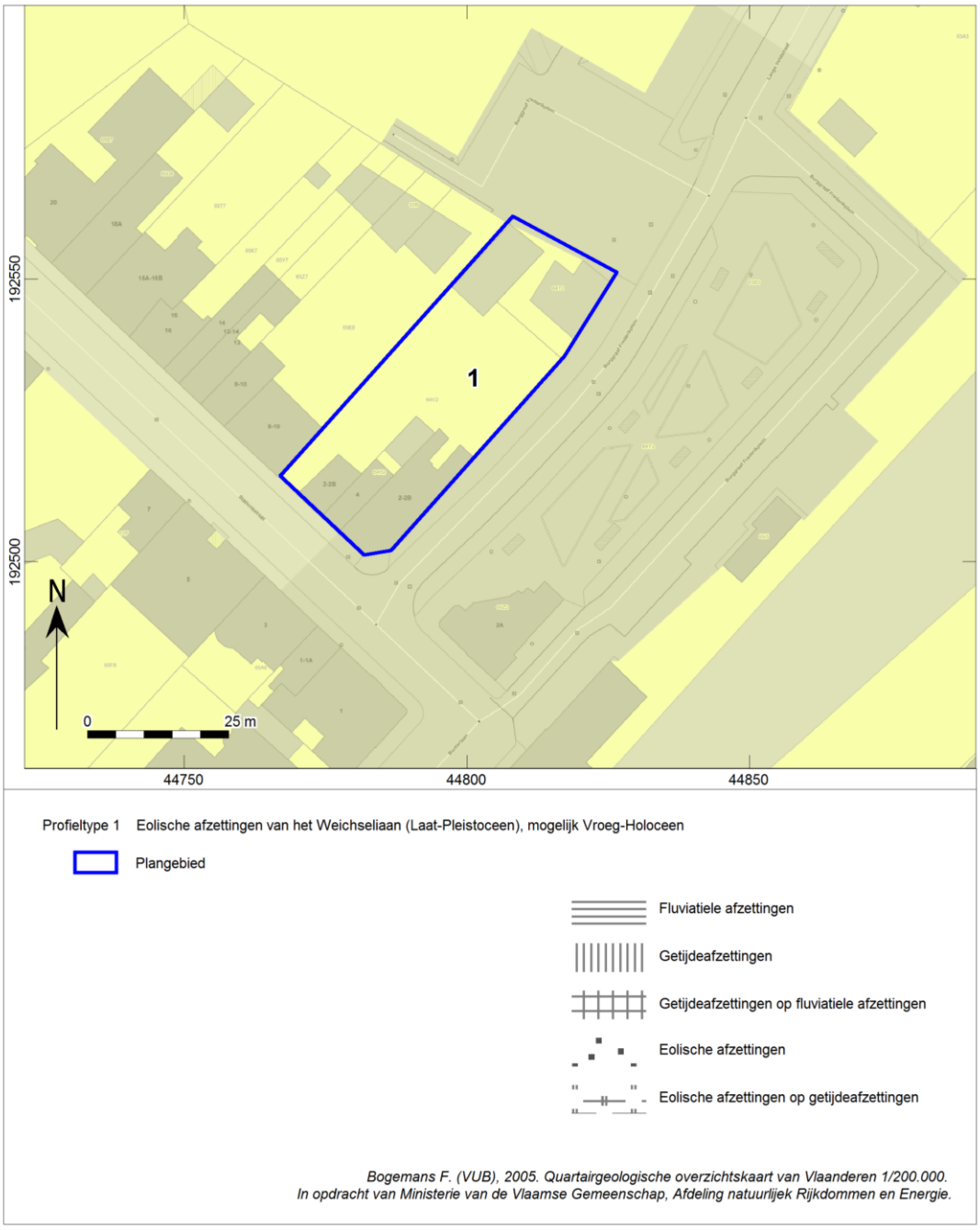
Het plangebied bevindt zich in de Zandleemstreek. Het is een overgangsgebied tussen Polderstreek en Zandstreek. Het is een merkelijk hoger, zwak golvend gebied, met een NW-ZO kam van Esen-Klerken, dat oploopt tot max. 41 m. Het reliëf is er meer uitgesproken dan in de Zandstreek; ook is de overgang naar de Polderstreek er meer abrupt. Het landschap is half-open met matig kleine percelen, waar het akkerland overweegt. De valleien zijn breder en dieper uitgeschuurd dan in de Zandstreek.[11] Ten noorden van het plangebied situeert zich de waterloop Handzamevaart dat uitmondt in de IJzer. Onbekend is de datering van de Handzamevaart.

Het quartair kan gekenmerkt worden als een periode waarin cyclische afkoeling van het klimaat tijdens de IJstijden voorkwam. Verder was er een constante permafrost aanwezig. Tijdens deze periode ontstond er verder een hogedrukgebied met eigen windsysteem ten noorden van België. Door deze winden werd er in België sneeuw, leem en zand afgezet. Deze sneeuw, leem en zand werd namelijk niet door het vegetatiedek vastgehouden en werden meegevoerd door de wind die deze dan weer afzette wanneer deze hindernissen

[11] Ameryckx, J. 1975, 16.

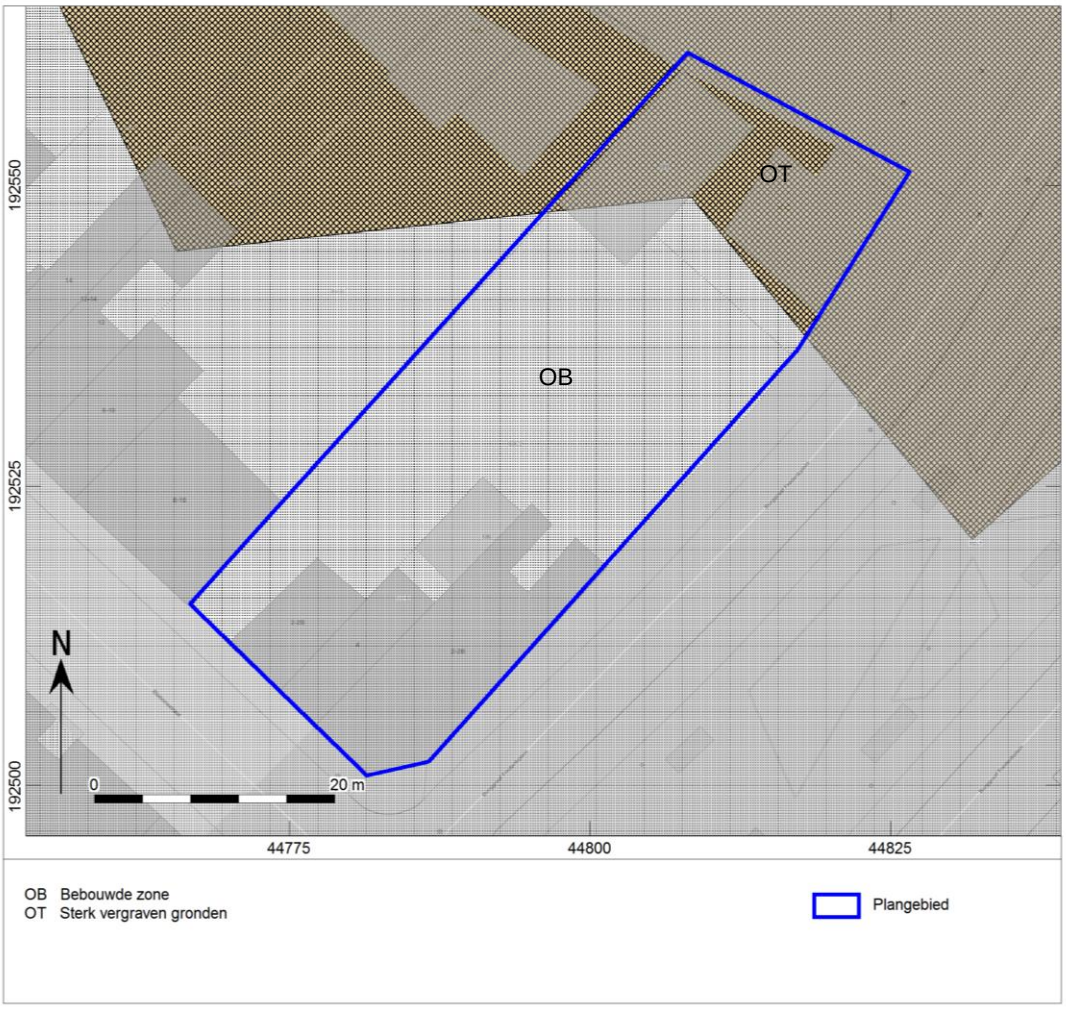
tegenkwam. Op deze manier werd de omgeving van het plangebied bedekt door een zandleemmantel.[12] Dit verklaart de eolische afzettingen van het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen (profieltype 1).[13] In dit onderzoeksgebied zouden deze eolische afzettingen toebehoren aan de Formatie van Gent. Deze hebben in sommige regio's een tweeledige opbouw: een topgedeelte dat bestaat uit een homogeen sedimentenpakket en een basisgedeelte dat bestaat uit een alternerend complex van grof- en fijnkorrelige lagen. Het homogene sedimentenpakket is steeds aanwezig. De dikte schommelt rond de twee meter. Onbekend is welke opbouw zich in het plangebied situeert.[14]

[12] Goossens, E. 2007.; Bogemans, F. en C. Baeteman. 2006.
[13] Ameryckx, J. 1975, 15.
[14] Bogemans, F. en C. Baeteman. 2006, 14.



Afb. 19. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.

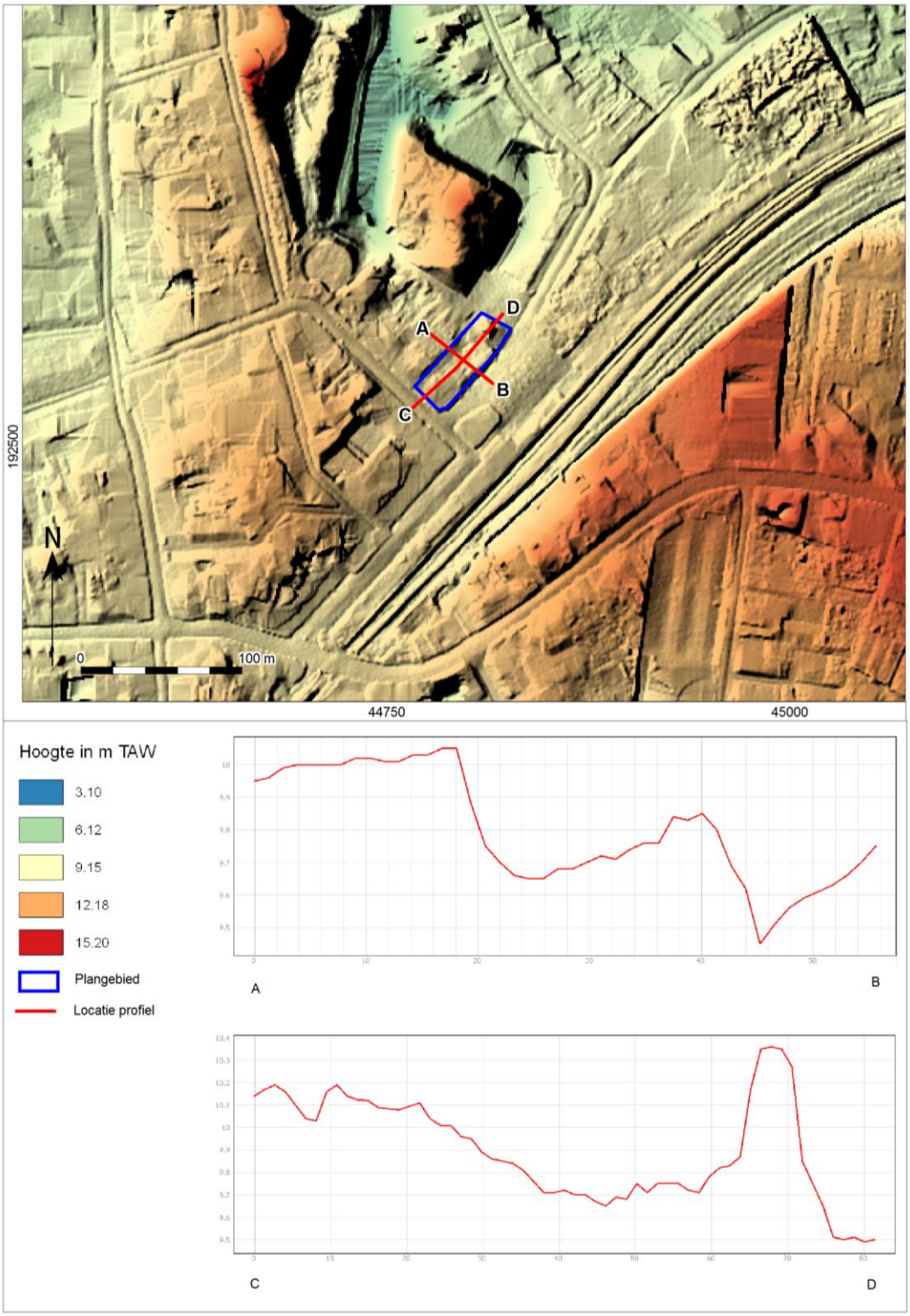
In het plangebied zijn twee bodems gekarteerd, namelijk OB(bebouwde zone)- en OT(sterk vergraven gronden)-bodems. Beide bodemprofielen zijn door ingrepen van de mens gewijzigd of vernietigd.



Afb. 20. Het plangebied op de bodemkaart.

Afgeleid uit *Geopunt.be* zou de quartaire afzetting zich voordoen vanaf het maaiveld tot 9,50 m –mv op circa 220 m van het plangebied. Op circa 50 m van het plangebied zou de quartaire afzetting zich vanaf het maaiveld tot 60 cm diep voordoen.

Afb. 21 geeft het Digitaal Hoogtemodel weer van het plangebied. Het is gelegen tussen twee hoger gelegen gebieden (dit kan te wijten zijn aan het plateau van Esen-Klerken). Wat opmerkelijk is, is dat het plangebied hierbij een dalend verloop kent, namelijk van circa 10,2 naar 9,5 m +TAW. Er is dus echter iets gebeurd in dit plangebied. Een reden hiervoor kan zijn is dat het plangebied is afgegraven door onder meer de aanleg van het station en eventueel bebouwing met onderkeldering. Een andere reden kan zijn dat het plangebied deels op een aarden wal is gelegen (zie Ferraris, Atlas der Buurtwegen en Vandermaelenkaart, afb. 34 tot en met 36).
Op beide uitsneden (A-B en C-D) is te zien dat na de daling het een kleine ophoging kent tussen circa 20 en 70 cm in het noorden en het oosten. Hierna kent het opnieuw een daling tot circa 9,5 m +TAW. Onbekend is de verklaring voor deze kleine ophoging.



Afb. 21. Het plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) met hoogteverloop van het terrein.

Het plangebied is weinig erosiegevoelig (afb. 22).



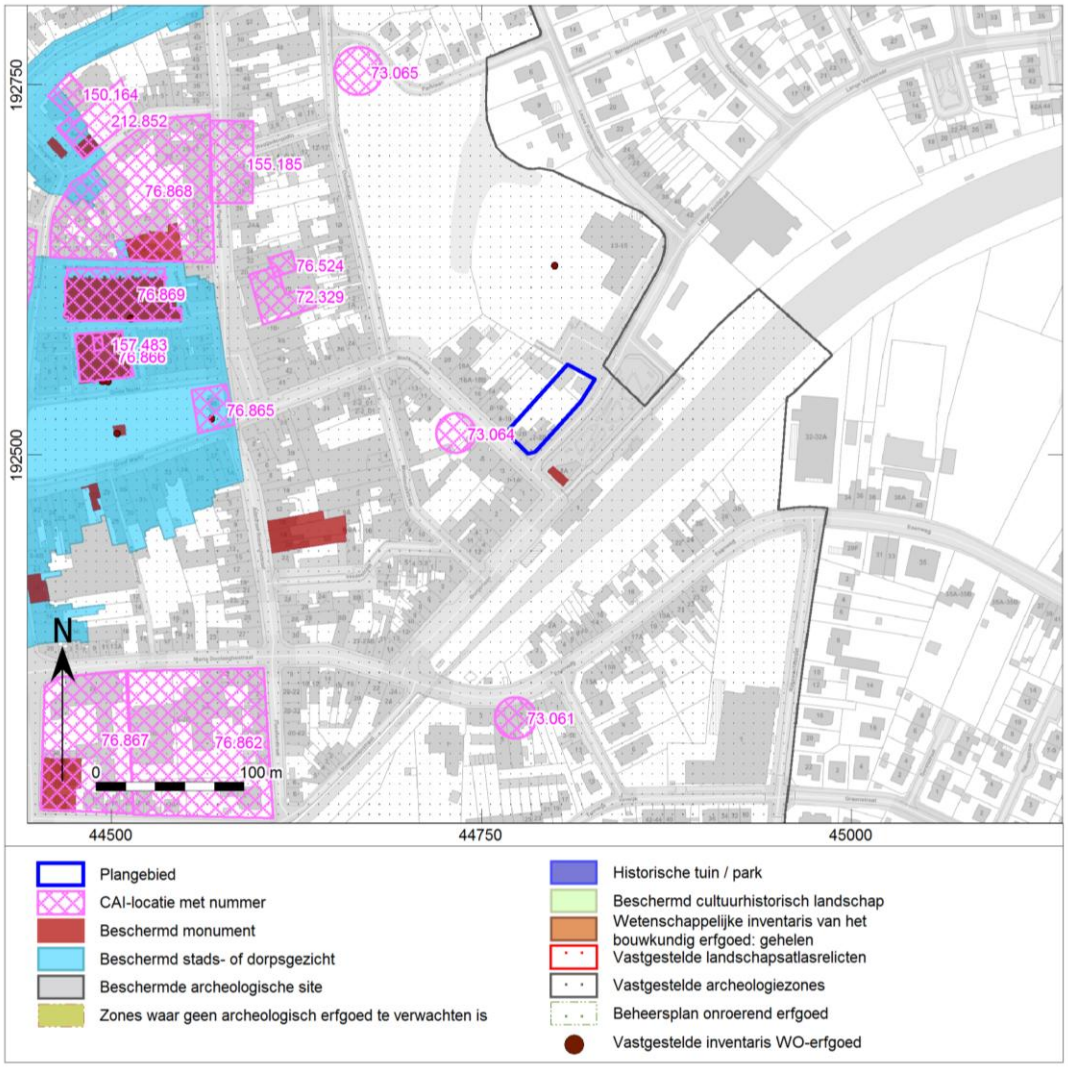
Afb. 22. Het plangebied op de bodemerosiekaart.



Afb. 23. Het plangebied op een orthofoto uit 2013-2015.

1.2.2 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied zijn in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed de volgende archeologische waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (afb. 24):



Afb. 24. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.

CAI nummer	Afstand t.o.v. plangebied	Datering	Omschrijving
72329	Circa 198 m	Middeleeuwen en Nieuwe Tijd	Bewoning (afvalkuilen, beerputten, waterput)
73061	Circa 209 m	Middeleeuwen	Molen
73064	Circa 62 m	Middeleeuwen	Molen
73065	Circa 266 m	Nieuwe Tijd	Molen
76524	Circa 201 m	Late Middeleeuwen	Bewoning
76862	Circa 320 m	Late Middeleeuwen	Klooster
76865	Circa 230 m	Late Middeleeuwen	Openbare gebouwen: Lakenhalle
76866	Circa 306 m	Late Middeleeuwen	Openbare gebouwen: Stadhuis, bewoning en begraving (Sint-Niklaaskerk).

76867	Circa 360 m	Nieuwe Tijd	Klooster en kerk van paters
76868	Circa 311 m	Middeleeuwen	Motte
76869	Circa 304	Volle Middeleeuwen	Sint-Niklaas Kerk
150164	Circa 380 m	Late Middeleeuwen	Gracht
155185	Circa 280 m	Onbepaald	Stadspoort
157483	Circa 306 m	WO II	Bunkers (schuilplaats bij het stadhuis)
212852	Circa 360 m	Middeleeuwen en Nieuwste Tijd	Middeleeuwse kuilen en versterkingen van WO I.

Eerst en vooral ligt het plangebied in een vastgestelde archeologische zone, namelijk de historische stadskern van Diksmuide. Ten noordwesten van het plangebied bevindt zich het stadspark met enkele monumenten, meer specifiek het borstbeeld van geneeskundige Thomas Montanus en de gedenkmuur voor admiraal Ronarch en de Fuseliers Marins. Het stadpark is opgericht na WO I.[15]

Verder is ten westen van het plangebied een beschermd stads- of dorpsgezichts aanwezig, meer specifiek Diksmuide (zie Historische schets).

Vervolgens zijn er in de nabije omgeving enkele beschermde monumenten. Het meest nabijgelegen beschermd monument is het station van de Buurtspoorwegen (zie Bouwhistorische schets).

Tot slot zijn in het onderzoeksgebied op basis van de CAI geen archeologische meldingen bekend, wel in de nabije omgeving. Deze CAI-meldingen hebben betrekking op sporen en structuren uit de Middeleeuwen, Nieuwe Tijd en WO I. Het betreft voornamelijk openbare gebouwen, zoals een stadhuis, een lakenhalle, kloosters en kerken. Ook tal van molens zijn in de nabije omgeving aanwezig. Verder zijn er ook nog middeleeuwse en nieuwe Tijdse afvalkuilen en/of beerputten gevonden, alsook een Nieuwe Tijdse waterput. In deze kuilen en putten zijn tal archeologische resten gevonden, zoals aardewerk, dierlijke resten, plantenresten, houten voorwerpen, metalen voorwerpen, etc. Eén CAI-melding, 76866, heeft betrekking op menselijke resten. Deze verwijzen naar het historisch kerkhof rondom de Sint-Niklaaskerk. Daarnaast is er ook de aanwezigheid van een motte, gebaseerd op de Popp-kaart. Verder is er ook de aanwezigheid van een stadspoort. Niet te vergeten zijn resten uit WO I, waaronder een schuilplaats ter hoogte van het stadhuis.

1.2.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Historische situatie

Diksmuide zou al bewoond zijn vanaf de Vroeg-Romeinse periode. In de geschiedschrijving duikt de stad pas op in de 9de eeuw. De eerste vermelding dateert uit 1089 als *Dicasmutha.* Dit betekent monding van de Dijk, vermoedelijk de vroegere benaming van de Handzamevaart. Een tot op heden niet bevestigde hypothese situeert op basis van bepaalde perceleringsvormen (Wilgendijk, Schoolplein) een Karolingische vluchtburcht

[15]https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78108.; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78109. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78110.

in het centrum van Diksmuide. Andere sporen wijzen op een D-vormig, omwald terrein, aansluitend op de Handzamevaart en vermoedelijk in de Volle Middeleeuwen te dateren. De nederzetting ontwikkelde zich tot een haven, waar er rond 960 een kapel, afhankelijk van de huidige deelgemeente Esen, en een markt gesticht werden. In de 12de eeuw werd Diksmuide niet alleen een afhankelijke parochie, maar ook een stad met eigen rechten. In 1270 werd een aarden omwalling aangelegd. De omwalling heeft een min of meer eivormige plattegrond, met enkele onregelmatigheden aan de westzijde, veroorzaakt door natuurlijke elementen (geulrestanten?) (zie afb. 32, Jacob Deventerkaart). Of de poorten daarbij in steen waren uitgebouwd, is tot dusver niet bewezen maar wel aannemelijk. In het begin van de 15de eeuw diende de omwalling heraangelegd te worden, waarbij de poorten ongetwijfeld in steen gebouwd zijn. Een volgende uitbreiding - verder in zuidelijke richting - kwam tot stand rond 1430 bij een poging om de tanende lakennijverheid nieuw leven in te blazen en nieuwe arbeiders aan te trekken binnen een nieuwe, omwalde verkaveling. Ditmaal is de uitbreiding rechthoekig. Het initiatief bleef echter in de conceptfase steken. Afgaande op de iconografie wordt de omgrachting alleszins gerealiseerd. In 1404 laat de heer van Diksmuide een kasteel bouwen op de eigenlijke samenvloeiing van de IJzer en Handzamevaart. Hiervan kan tot dusver niet veel meer gezegd worden dan dat het om een omgracht, vermoedelijk vierkant complex gaat.
Zuivel- en lakenhandel waren de twee pijlers van de Diksmuidse welvaart. Het verlies bij de Slag van Kassel o.l.v. de Lampernissenaar Nikolaas Zannekin, luidde een donkere periode in. De Diksmuidse omwalling wordt in het begin van de 17de eeuw voorzien van bastions ter hoogte van de stadspoorten. De tweede helft van de 17de eeuw bracht in Diksmuide hoofdzakelijk oorlog en beleg, niet in de laatste plaats door de territoriale aspiraties van de Fransen. Naar het einde van de 17de eeuw wordt de aanzet gegeven om de stad nog intensiever te versterken. Het blijft bij het uitpalen van de ravelijnen en het uitgraven van enkele grachten (afb. 34 tot en met 36). Samen met het Oostenrijks bewind brak een tijdspanne van grotere politieke en economische stabiliteit aan. Ook de 19de eeuw was een periode van rust, de stilte voor de storm. In oktober 1914 werd Diksmuide, verdedigd door Belgische en Franse soldaten, onder de voet gelopen door de Duitse troepen. In uitvoering van het *von Schlieffenplan* wensten de Duitse troepen immers zo vlug mogelijk de IJzer te overschrijden om Calais en Duinkerke te bereiken. Door het openen van de IJzersluizen te Nieuwpoort zetten de Geallieerden echter de IJzervlakte en het Krekedal onder water. De Duitse doortocht werd afgesneden met gevolg dat Diksmuide vier jaar lang in de frontlinie lag. Daardoor kwam Diksmuide volledig verwoest uit de Eerste Wereldoorlog. Ook de Tweede Wereldoorlog spaarde de IJzerstad niet, maar de verwoestingen bereikten niet de omvang van 1914-1918.[16]

Bouwhistorische schets

In het plangebied zelf is er geen waardevol bouwhistorisch erfgoed, wel in de nabij omgeving (op circa 200 tot 500 m afstand).

Het voormalig station van de Buurtspoorwegen is in 1923 gebouwd in een traditionalistische-eclectische stijl. Het is beschermd als monument.[17] (Afb. 25)

[16] http://www.diksmuide.be/product/922/historiek-diksmuide. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140003. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121990.
[17] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11844. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78122.



Afb. 25. Voormalig station van de buurtspoorwegen Diksmuide.

Afb. 26 toont het stationsgebouw van 1962 ter vervanging van het na de Eerste Wereldoorlog heropgebouwde neoclassicistische station.[18]



Afb. 26. Station van Diksmuide.

Verder zijn in de buurt vier Burgerhuizen aanwezig. Allen zijn rond de jaren ’20 (herop)gebouwd. (Afb. 27 tot en met 30).[19]

[18] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/77929.
[19] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78124. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78125. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78127. ; https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78128.



Afb. 27. Burgerhuis 1.



Afb. 28. Burgerhuis 2.



Afb. 29. Burgerhuis 3.



Afb. 30. Burgerhuis 4.

Vervolgens is er ook nog een herenhuis aanwezig. Het is heropgebouwd in 1920.[20]

Ook is er in de nabije omgeving garage Hotel-Restaurant à la ville de Dixmude aanwezig. Het pand is wederopgebouwd in 1921.[21] (Afb. 31)



Afb. 31. Garage Hotel-Restaurant à la ville de Dixmude.

Historische kaarten

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Jacob van Deventerkaart[22]	1500-1575	Het plangebied ligt buiten de historische stadskern van Diksmuide. Deze is omwald door onder meer water. Het plangebied is op deze kaart onbebouwd. Ten noordwesten is een kerk aanwezig. Deze zal op onderstaande kaarten niet meer voorkomen.
Masse kaart[23]	1729-1730	Idem aan de Jacob van Deventerkaart. Hierop zijn de bastions van de omwalling duidelijk te zien. In het plangebied ligt een aarden omwalling, daterend uit (vermoedelijk) de 17de eeuw. Het vergroten van de omwalling zou beperkt blijven tot het uitpalen van ravelijnen en het uitgraven van enkele grachten. Ten zuiden loopt de huidige Esenweg. Een duidelijke afbakening van het plangebied is op zowel de Jacob van Deventerkaart als de Massekaart moeilijk omwille van de minder goede accuraatheid in vergelijking met de andere historische kaarten.
Ferraris kaarten[24]	1771-1778	Het plangebied ligt deels op deze omwalling. Deze omwalling is vrij dik in vergelijking

[20] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78126.
[21] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/78123.
[22] http://www.zwartzusters-bethel-brugge.be/diksmuide.html.
[23] http://www.geopunt.be/Masse kaarten 1729-1730.
[24] http://www.geopunt.be/ Ferraris 1771-1778.

Bron	Jaartal	Historische situatie
		met de Masse kaart. De omwalling ligt voornamelijk in het centrale en zuidelijke gedeelte van het plangebied. Het lijkt hier om twee delen te gaan. Ten westen van het plangebied ligt de stad Diksmuide (parochienummer 4). Ten zuiden loopt de huidige Esenweg. Ten zuidoosten is er ook bebouwing aanwezig waarbij het behoort tot het parochienummer 74.
Atlas der buurtwegen[25]	Ca. 1840-1850	Het plangebied ligt in een onbebouwde zone waarin de aarden omwalling duidelijk zichtbaar is. In vergelijking met de Ferraris kaart is de aarden omwalling veel smaller en betreft het maar 1 deel. Het loopt door het centrale gedeelte met een west-zuidoostelijke oriëntatie. Ten zuiden van het plangebied loopt de Esenweg. Ten westen van het plangebied is de historische stadskern Diksmuide te zien. Ten oosten van het plangebied situeert zich de Steene molen.
Vandermaelen kaarten[26]	1846-1854	Opnieuw ligt het plangebied in een onbebouwde zone waarin de aarden omwalling loopt. Deze omwalling is weer wat dikker in vergelijking met de Atlas der Buurtwegen, maar loopt nog steeds op dezelfde locatie als deze op Atlas der Buurtwegen. Daarnaast lijkt het of deze een soort van aftakking heeft. Ten westen situeert zich de historische stadskern van Diksmuide waarbij er enkele molens (Kattemolen, Schependom en Molen Beyens (Beentjes molen)) aanwezig zijn. Ten oosten ligt de Steene molen, alsook de spoorweg met het station. Verder ligt ten zuiden van het plangebied de aanleg van de Stationsstraat. Tot slot loopt ten zuiden nog steeds de Esenweg.
Poppkaarten	Na 1842	Het plangebied ligt een onbebouwde zone. De huidige Stationsstraat lijkt reeds aangelegd te zijn. Op deze kaart wordt de aarden omwalling niet meer weergegeven.
Topografische kaart[27]	1939	Afb. 38 geeft de topografische kaart van 1939 weer. Het zuidelijke gedeelte van het plangebied is reeds bebouwd. Het noordelijke gedeelte is gelegen in het huidige stadspark.
Luchtfoto[28]	1971	Het plangebied op de luchtfoto van 1971 is gelijkaardig aan de topografische kaart van 1939. Het zuidelijke gedeelte in het plangebied is nog steeds bebouwd. Het noordelijke en centrale gedeelte zijn onbebouwd en lijken verhard te zijn.
Luchtfoto[29]	1979-1990	Het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 toont naast bebouwing in het zuidelijke gedeelte, ook bebouwing in het noordelijke gedeelte. De zone tussen de bebouwing is verhard.
Luchtfoto[30]	2013-2015	De luchtfoto 2013-2015 geeft het plangebied duidelijk weer. Het plangebied is bebouwd in het noordelijke en zuidelijke gedeelte, en- verhard in het centrale gedeelte.

De Nederlandse cartograaf Jacob van Deventer heeft hoogstwaarschijnlijk in opdracht van Philips II plattegronden gemaakt van ongeveer 250 steden in de Zeventien Provinciën (ongeveer het gebied dat nu gevormd wordt door Nederland, België, Luxemburg, de drie noordwestelijke departementen van Frankrijk en delen van de grensstreekmet Duitsland). Aangenomen wordt dat de opdracht in 1558 is gegeven. Veel informatie is tot ons gekomen via de briefwisseling tussen Viglius en Hopper.[31] Het plangebied op de Jacob van Deventerkaart ligt op deze kaart buiten de historische stadskern van Diksmuide. Deze is omwald door onder meer water. Het plangebied is op deze kaart onbebouwd. Ten noordwesten is een kerk aanwezig. Deze zal op onderstaande kaarten niet meer voorkomen.

[25] http://www.geopunt.be/Atlas der Buurtwegen 1840-1850.
[26] http://www.geopunt.be/Vandermaelen 1846-1854.
[27] http://www.geopunt.be/Popp kaarten.
[28] http://www.geopunt.be/Luchtfoto 1971.
[29] http://www.geopunt.be/Luchtfoto 1979-1990.
[30] http://www.geopunt.be/Luchtfoto 2013-2015.
[31] Deys, H.P. 1998, 33.



Afb. 32. Het plangebied op de Jacob van Deventerkaart.

De Masse-kaarten kwamen tot stand in 1729-1730, toen de Franse ingenieurs-geografen Claude en François Masse (vader en zoon) het grensgebied tussen de Frankrijk en de Zuidelijke Nederlanden (waaruit later België is ontstaan) in kaart brachten. Aanleiding voor deze kartering was de oorlog over de Spaanse troonopvolging die tussen 1701 en 1713 in Europa woedde. Het conflict ging over de vraag wie recht had op de Spaanse troon, nadat de laatste telg kinderloos was gestorven. Frankrijk kwam geschonden uit deze strijd en verloor een deel van zijn territorium, onder andere in West-Vlaanderen. De nieuwe grens vertoonde een ingewikkeld patroon met enclaves langs de grens. Voor Frankrijk was dat het 'excuus' voor een kartering van de hele regio. De kartering begon vanaf 1724. Maar de terreinopnames voor de kaartbladen van Ieper, Menen, Kortrijk, Wervik, Veurne, Nieuwpoort, Oostende gebeurden in 1729-1730.[32]
Het plangebied op de Massekaart is gelijkaardig aan de Jacob van Deventerkaart, enkel is hier de kerk ten noordwesten van het plangebied niet meer te zien. Hierop zijn de bastions van de omwalling duidelijk te zien. In het plangebied ligt een aarden omwalling, daterend uit (vermoedelijk) de 17de eeuw. Het vergroten van de omwalling zou beperkt blijven tot het uitpalen van ravelijnen en het uitgraven van enkele grachten. Ten zuiden loopt de huidige Esenweg. Een duidelijke afbakening van het plangebied is op zowel de Jacob van Deventerkaart als de Massekaart moeilijk omwille van de minder goede accuraatheid in vergelijking met de andere historische kaarten. (Afb. 33)

[32] https://www.arcgis.com/home/item.html?id=570ba215c6714dbb982b1ef6c95dbf0c.



Afb. 33. Het plangebied op de Masse kaart.

De Ferrariskaarten (Carte de Ferraris) zijn een verzameling van 275 gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in "België" als in heel West-Europa.[33] Hieruit blijkt dat het plangebied deels ligt op deze omwalling. Deze omwalling is vrij dik in vergelijking met de Masse kaart. De omwalling ligt voornamelijk in het centrale en zuidelijke gedeelte van het plangebied. Het lijkt hier om twee delen te gaan.
Ten westen van het plangebied ligt de stad Diksmuide (parochienummer 4). Ten zuiden loopt de huidige Esenweg. Ten zuidoosten is er ook bebouwing aanwezig waarbij het behoort tot het parochienummer 74.

[33] Http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten.



Afb. 34. Het plangebied op de Ferraris kaart.

Circa 60 jaar later werd de Atlas der Buurtwegen uitgegeven (afb. 35). Dit is een verzameling van boeken met overzichts- en detailplannen, daterend van rond 1840. Hierop valt af te lezen dat het plangebied in een onbebouwde zone ligt waarin de aarden omwalling duidelijk zichtbaar is. In vergelijking met de Ferraris kaart is de aarden omwalling veel smaller en lijkt het maar 1 deel. Het loopt door het centrale gedeelte met een west-zuidoostelijke oriëntatie. Ten zuiden van het plangebied loopt de Esenweg. Ten westen van het plangebied is de historische stadskern Diksmuide te zien. Ten oosten van het plangebied situeert zich de Steene molen.



Afb. 35. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Een zestal jaar later zijn de Vandermaelenkaarten samengesteld. Dit is een verzameling historische kaarten gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Zijn "*Carte topographique de la Belgique*" is gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1:20.000. Opnieuw ligt het plangebied in een onbebouwde zone waarin de aarden omwalling loopt. Deze omwalling is weer wat dikker in vergelijking met de Atlas der Buurtwegen, maar loopt nog steeds op dezelfde locatie als deze op Atlas der Buurtwegen. Daarnaast lijkt het of deze een soort van aftakking heeft. Ten westen situeert zich de historische stadskern van Diksmuide waarbij er enkele molens (Kattemolen, Schependom en Molen Beyens (Beentjes molen)) aanwezig zijn. Ten oosten ligt de Steene molen, alsook de spoorweg met het station. Verder ligt ten zuiden van het plangebied de aanleg van de Stationsstraat. Tot slot loopt ten zuiden loopt nog steeds de Esenweg.



Afb. 36. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.

Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Deze kaarten waren een gecommercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. Nadat Philippe Vandermaelen al in 1836 toelating had gekregen om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen, kreeg ook Popp deze toelating in 1842. Door het overlijden van Popp werd zijn 'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' niet afgemaakt. Deze kaart brengt het kadaster duidelijk in beeld. Het plangebied ligt een onbebouwde zone. De huidige Stationsstraat lijkt reeds aangelegd te zijn. De aarden omwalling wordt op deze kaart niet meer weergegeven.



Afb. 37. Het plangebied op de Popp-kaarten.

Afb. 38 geeft de topografische kaart van 1939 weer. Het zuidelijke gedeelte van het plangebied is reeds bebouwd. Het noordelijke gedeelte is gelegen in het huidige stadspark.



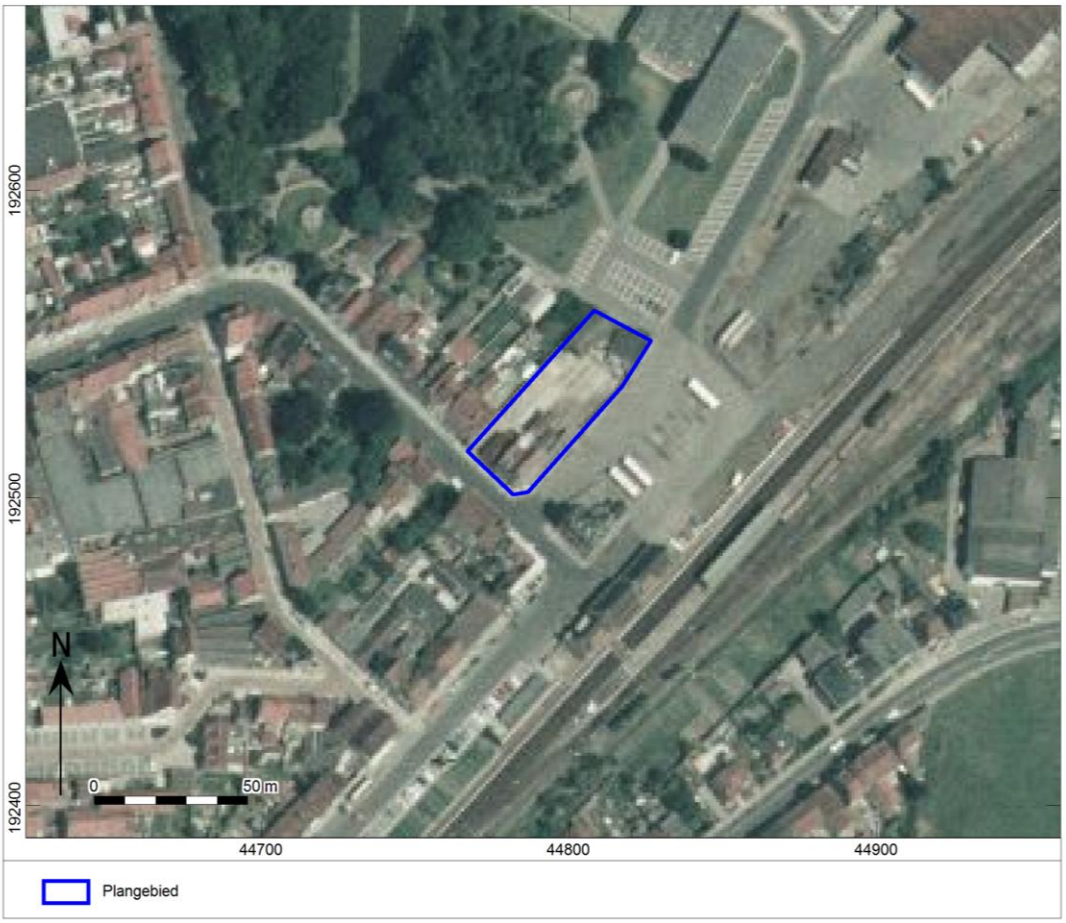
Afb. 38. Het plangebied op de topografische kaart van 1939.

Het plangebied op de luchtfoto van 1971 (afb. 39) is gelijkaardig aan de topografische kaart van 1939. Het zuidelijke gedeelte in het plangebied is nog steeds bebouwd. Het noordelijke en centrale gedeelte zijn onbebouwd en lijken verhard te zijn.



Afb. 39. Het plangebied op de luchtfoto van 1971.

Het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 toont naast bebouwing in het zuidelijke gedeelte, ook bebouwing in het noordelijke gedeelte. De zone tussen de bebouwing is verhard. (Afb. 40)



Afb. 40. Het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990.

De luchtfoto 2013-2015 geeft het plangebied duidelijk weer. Het plangebied is bebouwd in het noordelijke en zuidelijke gedeelte, en- verhard in het centrale gedeelte. (Afb. 41)



Afb. 41. Het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015.

1.2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *"Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*" kan als volgt worden beantwoord:

Op basis van de aardkundige gegevens blijkt dat het plangebied ligt in de Zandleemstreek, op het overgangsgebied tussen de Polderstreek en de Zandstreek. Het plangebied ligt hierbij op een relatief hoog gelegen deel ten opzichte van de directe omgeving een kent een lichte neerwaartse helling. Een reden hiervoor kan zijn is dat het plangebied is afgegraven door onder meer de aanleg van het station en eventueel bebouwing met onderkeldering. Een andere reden kan zijn dat deze helling mogelijk een restant is van de aarden omwalling (een wal met gracht) van Diksmuide, die duidelijk zichtbaar is vanaf 1771 Dit laatste is de meest voor de hand liggende optie.

Op basis van bovenstaande aardkundige gegevens is er een potentie op archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Deze zullen zich bevinden aan het oorspronkelijk maaiveld waarbij deze zich manifesteren in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. De trefkans op deze resten wordt reëel geacht, gezien de ligging van het plangebied nabij een waterloop. De ouderdom hiervan is echter onbekend. Resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kenmerken zich door een sporenniveau en zullen zich manifesteren in de vorm van overblijfselen van nederzettingen, kuilen, putten en erfafscheidingen. Het sporenniveau is het beste zichtbaar juist onder de bouwvoor op een geschatte diepte van 25 m –mv bij een intact bodemprofiel. De mogelijkheid is groot dat door de aanleg van de grachten, vergraving in het noordelijke gedeelte van het plangebied en bebouwing in het overige gedeelte van het plangebied de bodem reeds verstoord zal zijn. Van eventuele intacte archeologische resten en sporen is dan geen sprake meer. Eventuele resten en sporen onder de wal kunnen nog wel afgedekt zijn. De kans dat de

resten onder de wal nog intact zullen zijn, is hoogstwaarschijnlijk klein. Door de aanleg van de wal, zal de instabiele teelaarde zijn afgegraven. Eventueel diepe sporen kunnen wel voorkomen onder de wal.

Via de CAI is afgeleid dat het plangebied geheel in een vastgestelde archeologische zone ligt, meer specifiek in een historische stadskern. Onder meer middeleeuwse en nieuwetijdse bebouwing kenmerken dit. Het plangebied is echter vermoedelijk tot het begin van de 20ste eeuw onbebouwd geweest; de stadskernbebouwing van Diksmuide is meer naar het westen gelegen. De kans dat binnen het plangebied waardevolle archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd, gelieerd aan Diksmuide, aanwezig zullen zijn wordt klein geacht. Via de historische kaarten (vanaf Masse kaart tot en met Vandermaelenkaart) is afgeleid dat in ieder geval sinds de 18de eeuw (vermoedelijk 17de eeuw via de historiek) zich in het plangebied een aarden omwalling situeert. De hoogtekaart kan dit beamen. Deze omwallingen werden beschouwd als grenzen aan de stadsgroei en dus als bepaling van stadsfasen. De stadswallen vormen een belangrijk onderdeel van de stedelijke identiteit en zijn als zodanig actieve componenten en bepalend voor de conceptuele stedelijke ruimte vóór de industriële periode en dus ook betekenisvol als afbakening van de complexe archeologische sites die steden zijn. Omwille van al deze redenen wordt de grens van de archeologisch complexe en waardevolle ruimte vastgelegd op de buitenste afbakening van de stadsgracht rond de wallen en muren. De grachten bieden bovendien goede bewaringscondities voor organisch stedelijk afval.[34] Welke verschijningsvorm, aanleg en evolutie deze gracht heeft aangenomen, is momenteel onbekend. Op de historische kaarten wordt de omwalling op verschillende manieren/vormen afgebeeld, onbekend is welke kaart het meest representatieve is. Vanaf de Popp kaart wordt de omwalling niet meer afgebeeld.

De beantwoording van de volgende onderzoeksvraag is als volgt:

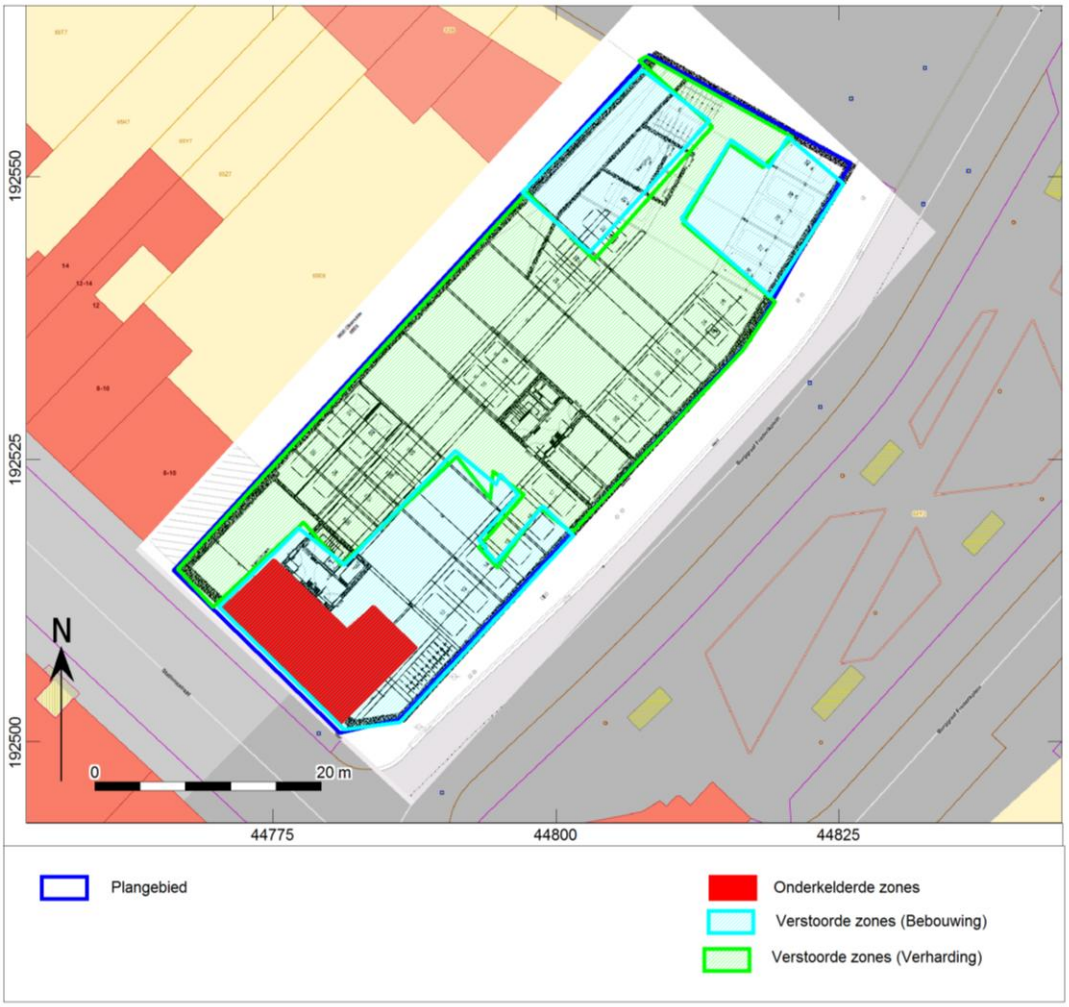
- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*

Het plangebied is momenteel bebouwd; enkele bebouwingen zijn hierbij onderkelderd. Ten behoeve van de onderkeldering is der bodem ter plaatse tussen 1,70 m en 2 m –mv ontgraven (afb. 4). De gebouwen die niet onderkelderd zijn, kunnen een minimale diepte aannemen tussen 50 cm en 1 m –mv. In totaal beslaan zij een oppervlakte van circa 584 m^2. Vervolgens is de zone tussen de bebouwing verhard. Er kan aangenomen worden dat dit een diepte heeft van circa 50 cm –mv. Ook zijn er in het plangebied nutsvoorzieningen aangelegd. Deze hebben een diepte tot circa 2,5 m –mv. Ze zijn aangelegd aan de huidige Stationsstraat en de Lange Veldstraat. Het gehele plangebied wordt tot slot omgeven door een stenen muur. Onbekend is de diepte hiervan, maar hierbij zal het ook een minimale diepteverstoring hebben.

Het plangebied zal onderhevig zijn aan de bouw van 66 assistentiewoningen met gemeenschappelijke functies en ondergrondse parking. Het gehele plangebied zal onderkelderd worden. De diepteverstoring zal tussen circa 3,70 m en 4,20 m –mv bedragen. De reden voor de wisselende bodemverstoring is dat het plangebied op een neerwaartse helling kent. Onbekend is welke maat men waar zal aanhouden. (afb. 8) Verder zullen ook nutsvoorzieningen worden aangelegd rondom het plangebied. Zij zullen binnenkomen in de kelder. Onbekend is de exacte diepte van deze nutsvoorzieningen. Zij zullen een minimale diepteverstoring met zich meebrengen.

Op afb. 42 wordt de huidige situatie en de toekomstige situatie weergegeven.

[34] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140003.



Afb. 42. Huidige en toekomstige situatie.

De mogelijkheid bestaat dat er eventuele archeologische resten en sporen kunnen voorkomen vanaf het maaiveld. Gezien de landschappelijke ligging van het plangebied kunnen globaal archeologische resten verwacht worden vanaf het Laat-Paleolithicum, maar na bestudering van de DTM, historische kaarten en de huidige situatie, kan deze verwachting worden verfijnd.

Eventueel aanwezige resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum, die zich kenmerken door een vondstniveau, aanwezig vanaf het maaiveld, zullen door de vergravingen in het noordelijke gedeelte van het plangebied, de reeds aangelegde bebouwing met nutsvoorzieningen in het overige gedeelte van het plangebied, en de aanleg van de grachten, niet meer intact aanwezig zijn. Deze bodemverstoring is dusdanig diep, dat in het overgrote deel van het plangebied ook geen intacte archeologische resten aanwezig zullen zijn die zich kenmerken door een sporenniveau. Dit betreffen resten uit de perioden Neolithicum tot en met Middeleeuwen. Eventueel resten en sporen onder de wal kunnen nog afgedekt zijn. Hoewel het plangebied gekenmerkt is als archeologische zone (stadskern Diksmuide), zijn hier op basis van het historisch kaartmateriaal geen aanwijzingen van Middeleeuwse en Nieuwe Tijdse bebouwing voor aangetroffen. Daarnaast bestaat de kans dat het vondstenniveau aan het oorspronkelijk maaiveld net onder de wal niet meer intact zal voorkomen omdat men met de aanleg van de wal de instabiele teelaarde hoogstwaarschijnlijk heeft afgraven. Een slecht bewaarde vuursteensite zal weinig kenniswinst opleveren. Eventuele diepe sporen kunnen voorkomen, maar de verwachting hierbij is laag, wat niet zal leiden tot een grote potentiële kenniswinst.

Wat in het plangebied sterk naar voren komt is de aarden omwalling, (vermoedelijk) uit de 17de eeuw, op de historische kaarten wordt afgebeeld. Het hoogtekaartje kan dit beamen. Deze grachten zijn waardevol,

aangezien zij een goede bewaartoestand hebben. In de meeste gevallen vindt men hier goed bewaard stedelijk afval. Daarnaast kunnen onder de wallen nog afgedekte diepe sporen voorkomen. In totaal zou deze gracht een oppervlakte bedragen van circa 368 m^2, wat neerkomt op circa 40% van de totale oppervlakte. De aarden omwalling situeert zich hoofdzakelijk in het centrale gedeelte van het plangebied. Hier is momenteel verharding aanwezig van circa 50 cm –mv. De toekomstige werkzaamheden zullen tussen circa 3,70 en 4,20 m –mv. Grachten kunnen een diepte hebben tot 4 m –mv. De kans dat de voorgenomen ingreep deze volledig zal beschadigen is groot. Verder onderzoek naar deze kan onderzoeksvragen, zoals de verschijningsvorm, aanleg en het ontstaan van deze omwalling beantwoorden.

De beantwoording van de laatste onderzoeksvraag is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek heeft voor het plangebied nog onvoldoende informatie gegenereerd omtrent de aarden omwalling. Onderzoeksvragen zoals de verschijningsvorm, aanleg en het ontstaan van deze omwalling kunnen beantwoorden worden door vervolgonderzoek. Eventueel aanwezige vindplaatsen (= aarden omwalling) zijn echter nog niet opgespoord en begrensd. Daarom kan er nog geen uitspraak gedaan worden over het al dan niet nemen van maatregelen. Ook kan er nog geen plan van aanpak voor een archeologische opgraving of behoud in situ opgemaakt worden.

In dit stadium van het vooronderzoek is het aangewezen om eerst een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. Met dit onderzoek wordt op een zeer gerichte, onschadelijke manier de aardkundige opbouw en ontstaan geschiedenis in kaart. Verder wordt ook de intactheid van de bodem bekeken om de archeologische potentie in te schatten en hoofdzakelijk te kijken in hoeverre mate de aarden omwalling nog aanwezig is.

Vervolgonderzoek in het plangebied heeft een groot potentieel tot kennisvermeerdering. In dit deel van de stad is er nog niet veel archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het plangebied biedt de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de verschijningsvorm, aanleg en het ontstaan van de aarden omwalling. Als uit landschappelijk bodemonderzoek een positief resultaat komt naar de aarden omwalling toe, is een proefsleuvenonderzoek de beste methodiek om de onderzoeksvragen betreffende de aarden omwalling te beantwoorden. Eventuele diepe sporen kunnen met dit onderzoek ook onderzocht worden, maar de archeologische verwachting is hierbij lager, wat niet zozeer zal leiden tot een potentiële kenniswinst. Dit onderzoek kan het inzicht in de structuur van de archeologische site verhogen en bijdragen tot het correct aflijnen van de zone van het terrein waar archeologisch erfgoed aanwezig is, aangezien op de historische kaarten de omwalling verschillende manieren/vormen aanneemt.

1.2.5 Samenvatting

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in mei 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Stationstraat 2-4, Diksmuide (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van assistentiewoningen met gemeenschappelijke functies en ondergrondse parking.

Op basis van het bureauonderzoek werd er een archeologische verwachting verwacht vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Middeleeuwen. Het plangebied situeert zich in een vastgestelde archeologische zone, meer specifiek in de historische stadskern van Diksmuide. Door de aanleg van een aarden omwalling omstreeks (vermoedelijk) de 17de eeuw en de bebouwing (vermoedelijk) omstreeks de 20ste eeuw, zullen intacte archeologische resten niet meer aanwezig zijn. Eventuele archeologische resten en sporen die zich onder de wal bevinden kunnen aanwezig zijn. Maar hoogstwaarschijnlijk zullen de resten niet meer intact zijn omdat men met de aanleg van de wal de instabiele teelaarde hoogstwaarschijnlijk heeft afgraven. Een slecht bewaarde vuursteensite zal weinig kenniswinst opleveren. Eventuele diepe sporen kunnen voorkomen, maar de verwachting hierbij is laag, wat niet zal leiden tot een grote potentiële kenniswinst. Daarnaast bezitten grachten een rijk materiaal aan stedelijk afval. De consequentie van de voorgenomen

ingreep zal het archeologisch materiaal in het plangebied verstoren. Dit plangebied biedt bijgevolg de mogelijkheid om een onderzoek uit te voeren betreffende informatie omtrent de aarden omwalling in de stad Diksmuide.

Literatuur

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2,0.

Ameryckx, J. "Verklarende tekst bij het kaartblad: Diksmuide 51E."*Bodemkaart van België.* S.l, 1975.

Bogemans, F. en Baeteman, C. "Kaartblad 19-20: Veurne-Roeselare." *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Brussel*, 2006.

Borremans, M. *Geologie van Vlaanderen.* Gent, 2015.

Deys, H.P. "De stadsplattegronden van Jacob van Deventer." *Onbekende titel.* 34 (no. 2): 33-47.

Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog.* Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.

Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.

Jacobs, P., M. de Ceucelaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol 102*,

Kadaster, 1850-1864: *Topografische Militaire Kaart, kaartblad 56*. Nationaal Archief,

Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.

Vandermaelen, F. , 1846-1854: Cartes toppographiques de la Belgique.

Geraadpleegde websites

http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten
http://www.geopunt.be/kaart
https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html
https://id.erfgoed.net
http://www.zwartzusters-bethel-brugge.be/diksmuide.html
https://www.arcgis.com/home/item.html?id=570ba215c6714dbb982b1ef6c95dbf0c.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
Afb. 3. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.
Afb. 4. Locatie van de onderkelderde zones.
Afb. 5. Locatie van het plangebied op de bodemgebruikskaart.
Afb. 6. Locatie van het plangebied op de bodembedekkingskaart.
Afb. 7. Locatie van het plangebied op de luchtfoto 2013-2015.
Afb. 8. Dwarsdoorsnede nieuwbouw.
Afb. 9. Ondergrondse parkeergarage.
Afb. 10. Vooraanzicht van de gevel daar waar de inrit van de ondergrondse parkeergarage zich situeert.
Afb. 11. Plattegrond van de gelijkvloers.
Afb. 12. Plattegrond van de 1ste verdieping.
Afb. 13. Plattegrond van de 2de verdieping.
Afb. 14. Plattegrond van de 3de verdieping.
Afb. 15. Plattegrond van de 4de verdieping.
Afb. 16. Vooraanzicht Stationsstraat.
Afb. 17. Vooraanzicht Lange Veldstraat.
Afb. 18. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.
Afb. 19. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.
Afb. 20. Het plangebied op de bodemkaart.
Afb. 21. Het plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) met hoogteverloop van het terrein.
Afb. 22. Het plangebied op de bodemerosiekaart.
Afb. 23. Het plangebied op een orthofoto uit 2013-2015.
Afb. 24. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
Afb. 25. Voormalig station van de buurtspoorwegen Diksmuide.

Afb. 26. Station van Diksmuide.
Afb. 27. Burgerhuis 1.
Afb. 28. Burgerhuis 2.
Afb. 29. Burgerhuis 3.
Afb. 30. Burgerhuis 4.
Afb. 31. Garage Hotel-Restaurant à la ville de Dixmude.
Afb. 32. Het plangebied op de Jacob van Deventerkaart.
Afb. 33. Het plangebied op de Masse kaart.
Afb. 34. Het plangebied op de Ferraris kaart.
Afb. 35. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
Afb. 36. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.
Afb. 37. Het plangebied op de Popp-kaarten.
Afb. 38. Het plangebied op de topografische kaart van 1939.
Afb. 39. Het plangebied op de luchtfoto van 1971.
Afb. 40. Het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990.
Afb. 41. Het plangebied op de luchtfoto van 2013-2015.
Afb. 42. Huidige en toekomstige situatie.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2017 e288
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Locatiekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	2
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	3
Type plan	GRB-kaart
Onderwerp plan	Locatie van vermoedelijke verstoorde zones.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	4
Type plan	Gegeorefereerd plangebied op GRB-kaart
Onderwerp plan	Locatie van onderkelderde zones.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	5
Type plan	Bodemgebruikskaart

Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	6
Type plan	Bodembedekkingskaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	8
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Dwarsdoorsnede nieuwbouw.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	9
Type plan	Gegeorefereerd plangebied op GRB-kaart
Onderwerp plan	Ondergrondse parkeergarage.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2017
Plannummer	10
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Vooraanzicht parkeergarage.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	11-15
Type plan	Gegeorefereerd plangebied op GRB-kaart
Onderwerp plan	Plattegrond van gelijkvloers tot en met vierde verdieping.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2017
Plannummer	16
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Vooraanzicht Stationsstraat.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend
Plannummer	17
Type plan	Technische tekening
Onderwerp plan	Vooraanzicht Lange Veldstraat.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal

Datum	Onbekend
Plannummer	18
Type plan	Tertiaire kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	19
Type plan	Quartairgeologische kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	20
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	21
Type plan	Digitaal Hoogtemodel met terreinprofielen
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	22
Type plan	Bodemerosiekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	24
Type plan	CAI
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/05/2017
Plannummer	32
Type plan	Jacob van Deventerkaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2017
Plannummer	33
Type plan	Massekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.

Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2017
Plannummer	34
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2017
Plannummer	35
Type plan	Atlas der Buurtwegen
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2017
Plannummer	36
Type plan	Popp-kaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2017
Plannummer	37
Type plan	Topografische kaart van 1939
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2017
Plannummer	42
Type plan	Gegeorefeerd plangebied op GRB-kaart
Onderwerp plan	Huidige en toekomstige situatie.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2017

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2017 e288
Onderwerp	fotolijst
ID	26
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Station van Diksmuide.
ID	27
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Burgerhuis 1.
ID	28

Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Burgerhuis 2.
ID	29
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Burgerhuis 3.
ID	30
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Burgerhuis 4.
ID	31
Type	Overzichtsfoto
onderwerp	Garage Hotel-Restaurant à la ville de Dixmude.
ID	39
Type	Luchtfoto 1971
onderwerp	Locatie van het plangebied.
ID	40
Type	Luchtfoto 1979-1990
onderwerp	Locatie van het plangebied.
ID	7, 23 en 41
Type	Luchtfoto 2013-2015
onderwerp	Locatie van het plangebied.